

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань енергетики

та житлово-комунальних послуг

2 квітня 2026 року

Веде засідання голова Комітету ГЕРУС А.М.

(Початок аудіозапису відсутній)

ГОЛОВУЮЧИЙ. ...ніби законопроект був такий важкий, я б сказав, не важкий, а складний, може, а, може, й трошки важкий. Але довго його доопрацьовували, довго зважували, які можуть бути баланси розумні для того, щоб це працювало, щоб це сприймалося всіма стейкхолдерами, і ніби у нас є якась версія.

Другий законопроект, це перше читання, це Директива Європейського Союзу фактично перекладена. У нас ця директива вже частково імplementована в деяких законах. Тому відразу скажу, другий законопроект до другого читання нам доведеться доопрацьовувати, це тільки перше читання. І зразу домовляємося, що ми його до другого читання будемо доопрацьовувати.

І третє питання – «Різне», кадрові питання секретаріату. У нас є вакансія трошки вища, і ми відповідно хочемо людину з вакансії трошки нижчої перевести на вакансію трошки вищу, а для цього потрібне рішення комітету. Це мова про вже існуючих наших працівників, які сьогодні у нас працюють.

Тому, якщо по порядку денному немає якихось коментарів, я тоді ставлю на голосування відповідний порядок денний, і тоді будемо рухатися вже по питаннях порядку денного.

Давайте, хто – за відповідний порядок денний?

Бондар Михайло Леонтійович.

БОНДАР М.Л. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Волинець Михайло Якович.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Волинець – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Герус – за.

Горобець Олександр Сергійович.

ГОРОБЕЦЬ О.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гриб Вікторія Олександрівна.

ГРИБ В.О. Гриб – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Жупанин Андрій Вікторович. Він в коридорі, зараз, мабуть, підійде.

Іоффе Юлій Якович.

ІОФФЕ Ю.Я. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є.

Камельчук Юрій Олександрович. Камельчук, поки немає.

Жупанин Андрій Вікторович з'явився. За – порядок денний?

ЖУПАНИН А.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Кісільов Ігор Петрович.

Кіт Андрій Богданович.

Козир Сергій В'ячеславович.

КОЗИР С.В. Козир – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Козир – за.

Костюх Анатолій Вячеславович.

КОСТЮХ А.В. За – порядок денний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Красов Олексій Ігорович.

Кучеренко Олексій Юрійович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мулик Роман Миронович.

МУЛИК Р.М. Мулик – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нагорняк Сергій Володимирович.

НАГОРНЯК С.В. Нагорняк – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пивоваров Євген Павлович.

ПИВОВАРОВ Є.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Семінський Олег Валерійович.

Скороход Анна Костянтинівна.

СКОРОХОД А.К. Скороход – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Совсун Інна Романівна.

СОВСУН І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хлапук Максим Миколайович.

ХЛАПУК М.М. Хлапук – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шаповалов Юрій Анатолійович.

ШАПОВАЛОВ Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юнаков Іван Сергійович.

ЮНАКОВ І.С. Юнаков – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І Юрченко Олександр Миколайович. Поки немає.

18 людей – присутніх. 18 людей – за. Рішення прийнято.

Далі більшість рахуємо від 18, якщо хтось у нас ще не підійде, не доєднається.

Є законопроект про маркет-каплінг. У нас там був автор першого законопроекту і людина, яка проводила робочі групи, це наш колега Андрій Вікторович Жупанин.

Прошу, Андрій Вікторович, давайте, скажіть два слова в загальному про цей законопроект.

ЖУПАНИН А.В. По-перше, хочу почати з подяки. Я вирішив особисто з'явитись на засідання комітету сьогодні, щоб особисто, не онлайн, сказати

всім дякую, тому що пророблена дуже складна робота, яка у нас зайняла рік часу. Звісно, що завжди хотілось би робити швидше деякі речі, і з цим законом так само, але є, як є, і тим не менше, це применшує зусиль всіх тих людей, які працювали над цим законопроектом.

Тому я хочу подякувати в першу чергу Іллі Сергійовичу Полуляху, який відпрацював просто фантастичну роботу по цьому законопроекті. Також секретаріату комітету, який працював днями і ночами, витрачав свій особистий час на те, щоби довести законопроект до ладу. Хочу подякувати Оператору ринку, Міністерству енергетики, Українській енергетичній біржі, Укренерго, компанії «ДТЕК», всім, хто був долучений і активно приймав в цьому участь. Тому що ми разом з вами напрацювали документ, який зараз по попереднім відчуттям має дуже хороші шанси бути прийнятим у Верховній Раді.

І на завершення подяка. Подяка щира голові комітету Андрію Михайловичу Герусу за лідерство в цьому процесі і спрямування в ті часи, коли корабель наших робочих груп запливав в далекі берега, звідки вже не було видно виходу. Так, це подяки.

Друге. Законопроект візонерський. Мета: об'єднати ринки України та Європейського Союзу. Таких законопроектів у нашому комітеті за сім років нашої роботи було небагато. Якщо говорити про якусь конкретику, я не буду зараз зупинятися на великій кількості питань, які цим законопроектом врегульовані, але ще точково скажу про, напевно, найбільш такі важливі речі, про які всі будуть говорити, відколи цей закон буде прийнято.

Отже, по-перше, важливо зрозуміти, що на європейських ринках немає такого поняття, як прайс-кепи, вони є, але вони більш технічного характеру, не виконують таку функцію обмеження цін, які виконують в Україні. Тому принципова позиція наших партнерів з Європейського Союзу була така, що в Україні прайс-кепи повинні бути відмінені. І мало того, що вони повинні бути відмінені з маркет-каплінгом, вони повинні бути відмінені як якийсь жест, що Україна раніше навіть ніж до вступу в силу закону... раніше навіть

ніж до об'єднання ринків готова показати свій шлях до Європейського Союзу. Тому зараз законопроектом вирішено, що прайс-кепи в Україні будуть скасовані з 1 травня 2027 року. З 1 травня 2027 року до об'єднання ринків фізичного, яке може відбутися у 2028 році, а може відбуватися і в 2029 році, от в період цього часу буде теоретична можливість НКРЕКП за умови оголошення надзвичайного стану в енергетиці повертатися до обговорення ідеї прайс-кепів. Але знову ж таки це лише... це не процедура, яка діє сьогодні, це просто можливість реагувати якимось чином на критичну ситуацію в енергетиці України. До прикладу, коли знищена якась частина генерації і ми не можемо жодним чином зупинити зростання ціни, оце в критичний момент часу НКРЕ впродовж там двох років або півтора року, відколи в нас завершиться дія прайс-кепів від об'єднання ринків, матиме змогу якось втрутитися. З 2029 року, з об'єднання ринків, вже такої можливості не буде.

Чому я кажу 2029 рік, зараз питання будуть, можливо, задаватися, коли буде об'єднання ринків. Законопроект у нас приймається в квітні 2026 року, однак є розуміння, що ще попереду титанічна робота Регулятора і наших європейських партнерів по узгодженню підзаконних нормативно-правових актів. І лише тоді як ці підзаконні... По-перше, наш закон піде на верифікацію в Енергетичне Співтовариство, в Єврокомісію, після того буде розроблена... паралельно буде розроблена ще й підзаконна база. І тільки в кінці цього процесу може бути прийнято рішення про те, що ринки будуть об'єднані. По нашим попереднім розрахункам, це від 12 місяців до 18 місяців. Відповідно об'єднання ринків може відбутися з 2028 року, якщо його не відбудеться з 2028 року, тоді наступним роком буде 2029-й.

Що ще важливо? Ще два положення важливі, щоб всі розуміли. Є таке положення в нас в діючому Законі «Про ринок електричної енергії» таке поняття, як конкурси на нову генерацію, на нову потужність. Ці конкурси оголошуються Укренерго. От нещодавно, в кінці минулого року, оголосили результати останніх конкурсів, за якими Укренерго компенсує капітальні

інвестиції, витрачені інвесторами впродовж десятирічного періоду, з прив'язкою до іноземної валюти.

Станом на сьогодні ця норма діюча, однак, знову ж таки, європейські партнери вбачають в цьому якусь приховану форму підтримки, державної підтримки бізнесу, яка в них регулюється взагалі окремо. І на наших перемовинах ми досягли згоди про наступне. Ті конкурси, які в нас є сьогодні, які Укренерго може проводити, вони залишаться в можливості проведення до 1 травня 2027 року, тобто Укренерго може ініціювати такі конкурси хоч завтра, хоч через місяць, хоч через пів року, до 1 травня 2027 року. Далі ще рік буде перехідний період, в межах якого Укренерго матиме право оголошувати аукціони такі самі, але в енергодефіцитних регіонах. Тобто Укренерго проводить щороку звіт там достатніх потужностей, я не знаю, як він точно називається, але він оцінює достатні потужні в енергосистемі і планує розвиток мережі там і будівництво... генерації там на наступні роки. От якщо Укренерго буде бачити енергодефіцитність регіонів, то до 1 травня 28-го року буде зберігатися можливість Укренерго проводити, оголошувати такі конкурси на цих територіях. Надалі такої можливості вже також не буде.

І нарешті батарежки, зараз установки зберігання енергії. Зараз активно розвиваючий в Україні напрям в енергетиці завдяки законопроекту, прийнятого нашим комітетом у 21-му році. Зараз діє умова, яка є, робить цей бізнес привабливим, для інвесторів – це сальдування тарифу на передачу. Коли батарежки платять тариф на передачу тільки з різниці між закачаною і викачаною електроенергією. Ми вбачаємо в цьому і вбачали, це задумка наша як законодавців, стимул для того, щоб інвестори розглядали цей бізнес і робити його більш привабливим для інвестицій. Як бачимо, воно працює, 520 мегават потужності вже встановлено в Україні станом на сьогодні.

Такі умови залишаться чинними для всіх тих, хто введе це до 1 травня 27-го року, і будуть для них діяти наступні 10 років. Якщо у вас буде на 1 травня 2027 року земельна ділянка і техумови під реалізацію проекту і ви

збудується до 1 травня 2028 року, тоді у вас залишаться в силі ті самі умови для вас як для інвестора знову ж таки до 2037 року, здається. Якщо ви не збудувалися в цей період часу, то з 1 травня 27-го року, якщо у вас нема ні землі, ні ТУ, і ви не встигаєте ввести в експлуатацію 28-го року, або з 1 травня 28-го року пробуєте вводити в експлуатацію, тоді питання сальдування буде віднесено на вирішення НКРЕКП. А НКРЕКП може залишити чинний підхід сальдування тарифу на передачу, може його переглянути. Я вам скажу чесно, що на нас так натякали, що має бути сплата тарифу на передачу або на вхід, або на вихід повністю, не на сальдування. Не знаю, можливо, НКРЕ прийме таке рішення, коли буде розглядати це питання. Можливо, залишиться на підході сальдування, ми цього не знаємо. Однак це вже буде рішення НКРЕКП, як, чи підтримувати цей напрямок, чи не підтримувати.

Власне, це те, що я хотів сказати найважливіше, на мою думку. Ще раз дякую всім за роботу. Було приємно з вами працювати. Я радий, що ми вже на фінальній, на фінішній прямій у прийнятті цього законопроєкту. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Андрій Вікторович.

По-перше, дякую, що всім подякували. І вам теж дякую за вашу довгу і непросту роботу. Тому що, дійсно, зібрати всі інтереси до купи, всіх вислухати, знайти якийсь баланс, це потребувало і часу, і зусиль, і енергії, і навіть дипломатії якоїсь, мабуть.

Що я хочу зі своєї сторони додати? Є позитивний момент, на мою думку, це те, що ті норми, про які говорив Андрій Вікторович, вони вступають колись, з майбутнього часу, тобто для ринку є зрозумілість, для ринку є прогнозованість, і всі розуміють, як працювати. Зараз по ходу гри правила не змінюються. Для тих, хто зараз проінвестував, є певні правила, які фіксуються на десять років, що для них воно так буде. Через десять років, можливо, поміняється, але там вже, думаєш, вже і період окупності наступить. І так само по storage ця норма, яка прописана, вона дійсно з 1

травня 27-го року мережеві тарифи вже не визначаються законом, що тільки різниця, а встановлює НКРЕКП. Але для інвесторів, які станом на 1 травня 27-го року мають технічні умови і дозвіл на будівництво, будуть діяти десять років ті правила... тобто це не обов'язково, що об'єкти будуть збудовані до 1 травня, якщо є техумови і дозвільне будівництво, то так само десять років ти працюєш по тих правилах, які є сьогодні, які відомі. А для всіх майбутніх проєктів, там після середини 2027 року, вже тоді будуть ті правила, які встановить НКРЕКП. На мою думку, це для інвестиційного клімату достатньо важлива така прогнозованість і це достатньо цивілізоване регуляторне середовище, коли люди там на рік, на два розуміють, що буде.

До речі, в контексті цього я читав, що НКРЕКП оголосило про перегляд прайс-кепів на ринку електроенергії. Я не знаю, чи це вони зробили механічно, чи це вони просто над цим не задумувалися, але вони знову в проєкті рішення вказали, що пропонуємо залишити такі, як є, тобто такі, як є сьогодні. Якщо вони цього не сказали, мабуть, я це маю сказати, тому що ринок має розуміти, що відбувається. З ймовірністю 99,9 відсотка вони не будуть такі самі, вони будуть переглянуті у вищу сторону Регулятором НКРЕКП. На мою думку, якби це Регулятор відразу вказав, це б ринку дало б якісь сигнали, тому що хтось проводить аукціони, продає якась чи державна генерація, чи, можливо, приватна генерація, і всі мають розуміти, що буде на майбутнє. Я думаю, правда заключається в тому, що такі прайс-кепи, які зараз, на майбутнє вони не будуть. Вони будуть змінені і будуть змінені в іншу сторону. Тому, на мою думку, це важливо. І ми своїм прикладом показуємо, що важливо давати ринку бачення наперед, давати прогнозовані ситуації. І хотілося б, щоб всі так поступали.

Тому спасибі. Бачу, є ще підняті руки. Це Кучеренко Олексій Юрійович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую.

Шановний пане голову і шановні присутні! Я дозволю собі декілька тез до вашого відома промовити для того, щоб прояснити свою позицію, чому я буду особисто утримуватися при голосуванні за цей законопроект. Ну, відповідно, безумовно, у нас буде там якась дискусія на фракції, і я буду максимально конструктивно професійно позицію... рекомендувати фракції зайняти відповідну позицію.

Стосовно самого тексту, самого законопроекту і організації роботи. Тут я можу доєднатися до спічу, до промови пана Жупанина і пана Геруса. Дійсно, роботу було проведено достатньо ґрунтовно. Безумовно, на жаль, не можу не покритикувати, це все треба було робити значно швидше. Бо якщо подивитися на дедлайни, це я так на випередження кажу, бо можуть бути звинувачення, зриви там євроінтеграції, зриви фінансування і так далі, ну, безумовно, враховуючи дедлайни, які малювали нам європейці, так само, як Energy Community, все мало би бути набагато раніше. Але, тим не менше, дійсно, до останнього дня, остання нарада була вчора, і всі ці наради вони були дуже такі прискіпливі. Це я відверто можу сказати, це безумовний плюс. Тому тут є плюс.

Тепер друге. Що я вчора ще раз звернув увагу, в ході цієї наради останнє перед винесенням ... по таблиці перед винесенням на друге читання. От в усіх цих нарадах брали і беруть участь всі суб'єкти, які зацікавлені в тому, щоб ціна на електроенергію була якомога вищою, Ну, природно зацікавлені. Я не звинувачую їх ні в якому разі в якійсь корупції чи ще... Бізнес зацікавлений заробляти, і хай ніхто байки не розповідає. Зрозуміло абсолютно, що всі ці суб'єкти, які або живуть в бізнесі і заробляють на цьому, або живуть на відрахуваннях, внесках від відповідних структур, вони зацікавлені, і вони цього особливо і не приховують.

Я, на жаль, не побачив за всі ці наради жодної позиції від якоїсь інституції, яка би була не зацікавлена, м'яко кажучи, в не зростанні тарифів і цін на енергоринку, а у використанні цих грошей.

Я вчергове наголошую, що інституційно Україна дуже програє від того, що в нас до сих пір немає чіткої інституції під назвою «тарифний омбудсмен». Він є в багатьох європейських країнах, і він виконує, ну, ви розумієте, яку функцію: анти, так би мовити, конструктивну, антимонопольну, ну, антиенергетичну, в хорошому розумінні, тобто опонент всього цього підвищення.

Ми з вами не діти, і розуміємо чудово, що, на жаль, наш славний Регулятор, НКРЕКП, не справляється з цією функцією, ну, від слова категорично. Якщо, ви думаєте, я помиляюсь, ну, запитайте споживачів, наскільки вони задоволені діями нашого Регулятора, а саме в контексті захисту споживачів.

І тому, безумовно, все це рухається в одному напрямку. Ми приймаємо вже 10 років якісь, дуже потужні, європейські, теоретично, рішення, там європейські терміни, гасла, конференції, круглі столи – наслідок і результати одні і ті ж самі. Ви ж можете побачити це практично в усіх так званих реформах. Особливо це стосується ринку електроенергії, ринку газу, комуналки, корпоративного управління і так далі, і тому подібне. Тому наша позиція буде, ну, приблизно базуватися на цьому.

Тепер ще декілька зауважень. Ми подивилися цей перелік з 11 законопроектів, які, власне кажучи, нам з вами як домашнє завдання ставлять, без яких там не буде руху далі. Ну, погоджуюся, вони мають право, вони дають гроші, вони можуть вимагати, тим більше що українська сторона чомусь взяла на себе ці зобов'язання, тобто внесла їх у відповідний список і так далі.

Там є дуже ключовий законопроект саме про Національного регулятора, про НКРЕКП. І, до речі, вчора з дискусії я зрозумів, що левову частку повноважень по регулюванню оцього майбутнього об'єднаного ринку і нашого ринку участі в європейському, лєвова частка буде сконцентрована саме в НКРЕКП, дискреційний так званий спосіб. Тобто вони самі все будуть визначати, встановлювати, регулювати і так далі і тому подібне. Для мене і

для нашої політичної сили це є вкрай небезпечним, оскільки ми вважаємо, що це може призвести до неконтрольованого, необґрунтованого зростання тарифів. Я не приховую абсолютно, що я сміюся над гаслами про незалежність, бо я переконаний, ну, так само, як і політична позиція наша, що в державі не може бути незалежного від держави якогось органу.

До чого я веду? Це нас окрема дискусія очікує, ми сьогодні з паном Жупаниним і пані Гриб будемо брати участь у відповідній, сподіваюсь, там дискусії там стосовно регулятора, але я поки що не бачу тенденції на те, щоб регулятор був не просто незалежним і всі щось своє розуміють в цій незалежності, ніхто до кінця не може сформулювати, що це таке, маячня якась, дитячий лепет навколо цього. Але ключове, щоб він був відповідальним, і я беруся сказати, він має бути і контрольований суспільством, суспільство має розуміти, чому регулятор приймає ті чи інші рішення і так далі.

І для мене незалежність регулятора почнеться тоді, коли ці чудові хлопці та дівчата зберуться і по воді нарешті виправлять свою жахливу помилку трирічної давнини, по сектору водопостачання. Тобто проявлять нарешті свою позицію і реальну незалежність. От тоді я щось можу говорити про їх незалежність. До тих пір не буду. Тому я тут...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Юрійович, вже не зберуться і не проявлять, бо вже по воді вони вже тарифи не встановлюють. Шансів немає.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Ну, це ж ми з вами рятуємо сектор...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Юрійович, шансів вже немає.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Ні, Андрій Михайлович, ні. Ми ж дали їм опцію, якщо вони беруться за розумі, то тоді вони можуть і далі регулювати

теоретично, а ОМС можуть на себе не брати. Ми мудро поступили, ми дали як мінімум вийти.

Але я, ну, ви розумієте, про що я кажу, тут це кричущий випадок. І я ще раз повторюю вголос для тих, хто не розуміє, що таке політична незалежність. Член НКРЕКП і голова, якщо йому зателефонувала будь-яка посадова особа, включаючи Президента України, ще раз вголос підкреслюю, навіть якщо йому зателефонував Президент України і дав поради стосовно того, що там встановлювати/не встановлювати, то він зобов'язаний одразу написати заяви як мінімум в ДБР, наскільки я так розумію, і заявити про тиск політичний на нього. Розумієте, що таке незалежність, якщо по великому рахунку говорити? Це для подальшої дискусії.

А тепер ще декілька нюансів. Я із задоволенням послухав пана Жупанина стосовно того, що дійсно європейці нарешті звернули увагу, що так звані конкурси не Укренерго, вони носять явно такий з корумпованими ознаками, м'яко кажучи, ознаки, всі ці конкурси, які були прив'язані до валюти. Нагадаю, ми про це і я особисто десятки разів говорив, і це, до речі, було і у висновках нашої ТСК. І тому я вважаю, що тут НАБУ і САП мали би взагалі розглянути з точки зору конфлікту інтересів, особливо стосовно колишнього керівника, який організував всі ці конкурси й аукціони і так далі. У прив'язці до тарифів, а потім розбираємося, а хто ж має за все це заплатити.

Це окрема розмова. Але закінчуючи, ще раз, я розумію і, в принципі, теоретично цю конструкцію я підтримую. Бо дійсно в об'єднанні в даній ситуації для нас – це запорука всієї енергетичної безпеки. Єдине, Андрій Михайлович, от я до вас як до методологічного нашого гуру, можливо, до інших колег. Скажіть, будь ласка, у нас на нашому з вами енергоринку є супермонополіст, це НАЕК «Енергоатом», який має долю умовно 60 відсотків. Тобто однозначно за всіма підручниками це є ознака домінуючого становища й абсолютно імовірно, є зловживання на доступі до його ресурсу. І ми всі ці скандали бачили всі останні 5 років, і розуміємо, що йде боротьба

за доступ до ресурсу Енергоатома на фоні бездіяльності Антимонопольного і так далі, і тому подібне.

Я розумію, що об'єднання з європейським ринком може розмити цю монополію.

Скажіть мені, будь ласка, за підручниками, якою має бути доля пропускної спроможності мережевої для потенційного імпорту, щоб ми могли говорити, що оце реально можна організувати, реальну конкуренцію ринкову на нашому сегменті ринку у випадку прийняття нашого з вами закону. Якщо можете сказати. Якщо ні, давайте попросимо ...*(Не чути)*
Скажіть, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можу сказати.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Да, за підручниками.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви підняли правильну тему, тому що... Я дам відповідь по суті на ваше питання, зараз коротенький вступ. Тому що, на мою думку, немає ринків, які ніяк не регулюються, всі ринки чимось регулюються. Якщо це природна монополія, вона регулюється Регулятором, тарифи регульовані встановлені. Якщо це не природня монополія, то тоді ринок має регулюватися конкуренцією. Іноді регулювання конкуренцією – це навіть складніше, а ніж регулювання кимось...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Безумовно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А коли ринок не регулюється нічим і він не регулюється конкуренцією, її недостатньо, це вже якийсь дикий ринок і тоді держава має на це звертати увагу і робити якісь дії.

В даному випадку, дійсно, в нас прайс-кепи на сьогодні є певним регулятором, але з 2027 року, та і взагалі, я думаю, вже зараз ключовим

постають дві функції: функція антимонопольного комітету і функція REMIT регулятора НКРЕКП. Тому що саме ці дві функції тільки вони залишаються, щоб захистити споживача і забезпечити, щоб дійсно працювала конкуренція.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Погоджуюсь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поки що я не бачу, як це працює, ні однією функції, ні другої я, чесно кажучи, особливо не бачу.

Конкретно по вашому питанню. Дійсно, Енергоатом виробляє найбільше. Але в нашого ринку ще є одна специфіка, не я підняв це питання, але, якщо ви підняли, я про це скажу. Специфіка заключається в тому, що у нас всі ціни для кінцевих споживачів прив'язані до ціни РДН. От так воно працює. Сам ринок РДН, він займає відсотків 10 від загального споживання, від загального купівлі/продажу електроенергії. Але на цьому ринку РДН є крупний продавець – це Енергоатом, і є крупний покупець, це приватна компанія з групи компанії ДТЕК. І у них вдвох приблизно однакова велика частка, що з однієї сторони, що з другої, і вона дуже велика ця частка. Тому на сьогодні наш РДН функціонує таким чином, що або одна компанія, або дві можуть цей РДН зробити в ту сторону, в яку хочеш, і далі 100 відсотків кінцевих споживачів, окрім побутових, будуть працювати... будуть платити вже іншу ціну, яка створена на РДН.

Ця модель, вона достатньо примітивна, вона всім видна. І, якщо у нас не буде прайс-кепів, то, на мою думку, критично важливо, щоб на РДН у нас була нормальна здорова конкуренція з двох сторін, як зі сторони заявок на продаж, так із сторони заявок на покупку. Тому я тут вас абсолютно підтримую, потрібно і Енергоатом, і не тільки Енергоатом заводити в конкурентне поле, але для того, щоб весь ринок був...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Андрій Михайлович, тоді швидко питання. Тоді мають з'явитися ще гравці-трейдери, щоб скласти конкуренцію, наскільки я

розумію. Що їм заважає зараз? І як вони з'являться, коли запрацює цей законопроект? Це я тому і задаю питання. Чи можна монополії Енергоатому створити конкуренцію через збільшення спроможності імпорту?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Безумовно.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Долю імпорту зробити такою, щоб дійсно це були конкурентні умови. Ось про що я задаю питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Точно, Олексій Юрійович, дякую, що уточнили.

На мою думку, 2 тисячі мегават імпорту – це достатньо для того, щоб у нас конкуренція суттєво покращилася. Тут єдине питання, що якщо Укренерго починає обмежувати цей імпорт, особливо коли це не питання операційної безпеки, а якісь комерційні питання. Це неправильно і це заборонено законом.

Але 2 тисячі мегават, якщо вони постійно працюють і ще в режимі маркет-каплінгу, це, дійсно, може суттєво допомогти конкуренції і це буде великий крок вперед з точки зору розвитку конкуренції.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. І тоді питання. Що заважає, щоб тут три, чотири, п'ять гравців потужних з'явилися на ринку, на продажі?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прямо зараз?

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Да. Ви ж говорите що є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, якщо ми говоримо про прямо зараз. Ви іноді критикуєте там якісь процеси, конкурси, а я, чесно кажучи, радію, коли з'являється кожна додаткова якась електростанція, яка в конкурентному середовищі там чи виграла якийсь конкурс, чи просто збудували

електростанцію. Тому що чим більше у нас буде нових генеруючих об'єктів, нових електростанцій, тим буде більшою конкуренція.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Абсолютно погоджуюсь. Головне, щоб вони до тарифу Укренерго до валюти не були прив'язані.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, щоб вони не були прив'язані, або щоб вони, навіть якщо вони в конкурсах беруть участь, щоб вони по-чесному виграли цей конкурс. В чесній конкуренції...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Хто проти? Безумовно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. В чесній конкуренції, якщо перемогли.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Ну, добре. Дякую за відверті відповіді. Я свою позицію виклав.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І ще в доповнення. Конкуренція, дійсно, важлива. Тому, по-перше, зараз ми бачимо тренд, що у нас будується багато нових об'єктів дуже різних – і електростанції, і газові, і сонячні, і вітрові, і стореджі в різних комбінаціях. Це є добре. І імпорт дійсно, добре, що ви підмітили, і імпорт дійсно покращить ситуацію. Більше того, в цьому законопроекті ми знімаємо мінімальні прайс-кепи, і я сподіваюсь якимось дожити до цього дня, коли у нас хоча би в якийсь один день, хоча б в одну годину буде від'ємна ціна електроенергії, як це частенько буває в Європі, там на Великодні свята, на Різдвяні свята, десь в травні там на вихідні дні там реально бувають від'ємні ціни.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Там треба середні дивитися, а не одномоментні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сто процентів. Але я кажу сам факт, що у нас колись одного разу якось з'явиться від'ємна ціна, це вже буде такий дуже цікавий факт і він відповідати ринковим тенденціям. Тому що коли великий профіцит, має бути дешево, може бути навіть від'ємна ціна. А коли дефіцит, тоді має бути дорого, і у вечері, коли є вечірні пікові години, тоді дорого.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Отам недобирають.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І це справедливий ринок. І далі вже учасники підлаштовуються, хтось своє виробництво переносить в денні години, хтось в нічні години, хтось користується якимись стореджами. Але це є ринок, що коли великий профіцит тоді дешево. І від'ємна ціна – це теж індикатор гарно працюючого конкурентного ринку. І якщо у нас буде імпорт по від'ємній ціні заходити і він замкне ціну, то, дійсно, після цього закону в Україні можуть початися від'ємні ціни, тому що він прибирає можливість обмежувати ціну знизу. А зараз у нас є нижні прайс-кепи, по-моєму, 10 гривень.

Ілля, скажи, будь ласка, а з якого часу у нас ця норма вступає, що нижні прайс-кепи прибираються? По-моєму, відразу. Ні?

ПОЛУЛЯХ І.С. Да, відразу. Там немає по ній переносу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Відразу. І це добре. Це правильна ринкова історія.

Ну, і далі, як би, як вже сказав, нам дуже важливо, щоб працював і REMIT, і все дійсно функціонувало на прозорих конкурентних засадах.

Тому, Олексій Юрійович, ви говорили про споживачів, я думаю, в мене є вже певний досвід, і у нас комітет все-таки з енергетики та житлово-комунальних послуг, а водоканали і теплокомуненерго – це споживачі електроенергії, тому я принаймні, по-чесному, намагався тримати баланс.

Баланс, щоб інтереси споживачів тут теж у цьому законопректі були враховані. І мені здається, що ми цей баланс, враховуючи позицію...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Для прикінцевих споживачів, Андрій Михайловичу, які сьогодні виють від цін на електроенергію і уходять з ринку, або закривають бізнес, або переїжджають до інших країн.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, от для таких в нас пропонується обсяг від'ємних цін, щоб не було мінімальних прайс-кепів. Сподіваюсь, що у нас великі профіцити такі і від'ємні ціни також з'являться.

Вікторі Олександрівна Гриб, прошу вас.

ГРИБ В.О. Колеги, вітаю. Я почула, що ми над цим законопроектом працювали рік. Мені здається, набагато більше ми над ним працювали, з самого початку піднімали ще питання десь три роки тому. Так, його потрібно приймати було обов'язково, але, ви знаєте, коли ми зараз розглядаємо цей законопроект, у мене таке враження, що у нас немає війни, що у нас немає дефіциту, дійсно, потужностей, що у нас немає проблем на тому ж європейському ринку. Тобто так, будемо приймати, будемо голосувати. Єдине що, оті строки, які ми зараз окреслюємо в цьому законопроекті, у мене таке враження, що, знаєте, ми вже точно знаємо, що буде через 10 років, чи ми там знаємо, що буде через 5 років. Я вважаю, що нам необхідно буде потім, можливо, і переглядати такі законопроекти для того, щоб у нас не було дефіциту електричної енергії. Бо та ситуація, яка зараз у світі, ми ж бачимо, що відбувається, і паливна криза, яка також буде впливати на ринок електричної енергії.

І, до речі, те питання, яке піднімав Олексій Юрійович з приводу потужностей, які для перетоків, нам потрібно дивитися, що там відбувається, щоб Україна тут не програвала, щоб ми також могли зі свого боку скористатися, дійсно, дефіцитом в Європі електричної енергії. Тобто немає

нічого, знаєте, в даному випадку вже такого постійного. Так, стабільність нам вкрай необхідна. Ми вже окреслили, що там отак, отак, отак. Але те, що буде відбуватися далі на тлі війни, на тлі того, що відбувається в світі, ну, мені здається, це таке, відкрите питання.

І, Андрію Михайловичу, я також хотіла б підняти питання регулювання, з приводу не регулювання, а контролю. Нам потрібно буде щось робити з роботою Антимонопольного комітету. Ну, і по Регулятору, так, зараз йде розгляд законопроектів, які будуть прийматися. Тут можна, до речі, погодитися і з Олексієм Юрійовичем, тому що незалежність не може вже бути така, на сто відсотків. Бо всі повинні залежати від народу України.

Ну, зараз рухаємося далі, я не буду забирати час. Але нам ще роботи і роботи. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, згадували вже НКРЕКП. Чи є в нас присутні сьогодні від НКРЕКП?

СЛОБОДЯН Р.О. Добрий день, шановний Андрій Михайлович, шановні народні депутати. Член НКРЕКП Руслан Слободян.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Секундочку. Дивіться, законопроект дуже важливий, прям реально дуже важливий, ваша роль велика. А голова НКРЕКП не міг, якщо не прийти, то підключитися на наше засідання?

СЛОБОДЯН Р.О. Ну, я не бачу, чи він підключений. Визначений я сьогодні на засідання комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, це ж суперважливий законопроект, такий фундаментальний, суперважливий.

СЛОБОДЯН Р.О. Так, який здебільшого якраз охоплює мій напрямок роботи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, дивіться, ви не залежні від нас, ми не залежні від вас, це сто процентів. Ну, в нас була ситуація, коли в нас був один міністр, якого ми бачили дуже рідко. І зараз, теперішнього міністра ми бачимо, він приходить на комітет. А в нас така ситуація повторюється з головою НКРЕКП. Ми його не бачимо, а є члени комісії. Це ж, мабуть, не зовсім правильно. Я ж не хочу чогось особливого, якщо хоча би по цьому важливому законопроекті він би, якщо не прийшов, то включився б. Ну, це ж нормальне побажання, колеги, чи я щось не те кажу?

Ну, прошу, продовжуйте.

ГРИБ В.О. Так правильно ви кажете, Андрій Михайлович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, продовжуйте.

СЛОБОДЯН Р.О. Щодо вказаного законопроекті, однозначно він дуже необхідний, і ми вдячні комітету Верховної Ради за те, що титанічними зусиллями нарешті цей законопроект доопрацьований, і сподіваємось, що він буде прийнятий найближчим часом того, що цього очікуємо ми як Регулятор, а також наші європейські партнери. І ми свідомі того, що попереду у нас велика робота по прийняттю піднормативних актів, вторинного законодавства.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Якихось норм, які ви бачите, що прямо вони можуть бути проблемними, чи суттєво проблемними, таких норм не бачите в цьому законопроекті?

СЛОБОДЯН Р.О. Ми брали участь в усіх обговореннях, в тому числі і за участю Секретаріату Energy Community, і розуміємо, що там є багато компромісних норм. І також розуміємо, що, можливо, доведеться в майбутньому деякі норми коригувати, але зараз необхідно прийняти, можливо, неідеальний законопроект, але приймати вже, щоб можна було розблокувати подальшу роботу. Тому просимо прийняти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Дякую вам.

Міненерго, ще бачу, ще Артем Леонідович є. Прошу, коротенько позиція Міненерго. І тоді Олексій Юрійович Кучеренко, бачу, піднята рука.

НЕКРАСОВ А.Л. Доброго дня, Андрій Михайлович. Доброго дня, шановні народні депутати. Цей законопроект, дійсно, важливий для нас, для нашого ринку, для нашого об'єднання з Європою. Бо це можливість в тому числі протікання електричної енергії як з України в Європу, так і з Європи в Україну. На жаль, під час зими ми часто використовували цю можливість для того, щоб втримувати нашу енергетичну систему, тому міністерство брало постійну участь у засіданнях всіх робочих груп з цього приводу. Ми підтримуємо цей законопроект і дуже просимо його проголосувати найближчим часом.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олексій Юрійович, прошу, у вас рука піднята.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую. Андрій Михайлович, я коротко, щоб не нав'язувати там методологічну дискусію, вони все рівно будуть ще попереду.

Якщо можливо просто, по ситуації, ви згадали, що у нас має запрацювати з 2027-го чогось року REMIT і Антимонопольний комітет, і тоді у нас буде щастя. Якщо, можливо, ваша позиція, а чому зараз, ми ж з цим

РЕМІТ носились, вибачте, як з панацеєю від всіх бід, казали, ось ми прийняли РЕМІТ і все, вже там прозоро і все. А чому воно зараз не працює, що, в чому причина? Антимонопольний, РЕМІТ і так далі, це до питання того, що ви кажете, що є одна велика компанія-трейдер. А що заважає іншим компаніям стати повноцінними трейдерами, я так і не зрозумів. І чи дозволить цей маркет-каплінг зайти сюди, скажімо, іноземним операторам трейдерам, які створять тут дійсно конкурентні умови. Ось суть питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Юрійович, не хочу вдаватися про якісь окремі компанії. Єдине, що скажу, ви абсолютно праві, РЕМІТ і антимонопольне законодавство мають працювати вже зараз і сьогодні. В цьому ви просто праві, далі щоб ми не заходили в якісь деталі і нюанси. Підходить така відповідь?

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Да, дякую. Хоча знову-таки питання інституційної спроможності наших базових інституцій. Ми можемо приймати десятки чудових європейських законів, якщо інституції не відповідають цьому рівню, то все це закінчується, на жаль, однаково, як констатуємо сьогодні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І тут з вами погоджуюся, тут з вами погоджуюся. Важливо, щоб усі інституції якісно, професійно робили свою роботу. У нас будуть ще окремі дискусії, тому давайте, може, про інституції окрема дискусія.

Сьогодні приймемо цей законопроект. Я вірю, що він дійсно покращить конкуренцію на цьому ринку саме через те, про що ви згадали. Питання імпорту, яке буде автоматично надходити, це значно допоможе конкурентному формуванню саме ринку на добу наперед. І в нас зараз уже, по-моєму, 2,5 чи 2 тисячі 400 мегават цей перетин, тому цього перетину, мені здається, достатньо, щоб...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Так Президент же оголосив про 3,6, якщо я не помиляюся...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Супер, чудово, якщо воно збільшиться до 3,6. Причому ми б хотіли, щоб це збільшилося в дві сторони, тому що це нас повністю інтегрує. Ми не є просто якимись великими прихильниками, щоб був тільки імпорт чи тільки експорт. Спільний ринок – це спільний ринок почесному і в сторону імпорту, і в сторону експорту. Коли в нас профіцит, ми б хотіли продавати, коли дефіцит – хотіли би купувати, це точно допоможе нашому ринку бути більш ринковим, більш конкурентним. І з тої точки зору, я впевнений, що REMIT, дійсно, зробить великий крок з точки зору конкурентного функціонування нашого ринку. І це може проявитися, повторю ще раз, в тому, що ми можемо якось побачити в якусь хоча б окрему годину від'ємні ціни, коли вони в Європі будуть від'ємні, і це було би цікаво. Ну, або хоча б, там я не знаю, там типу аля близько до нуля, нульові ціни, це теж ознака того, що є конкуренція. Але, знову-таки, якщо в нас є дефіцит і газ в світі дорогий, то давайте будемо об'єктивними, чесними. Ми розуміємо, що пікові години будуть дорогими, бо це ринок і в період дефіциту і дорогих енергоресурсів електроенергія також, на жаль, виходить дорогою.

Прошу, Андрій Вікторович.

ЖУПАНИН А.В. Право на репліку, мене згадували неодноразово Олексій Юрійович. Ну...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Я з повагою згадував.

ЖУПАНИН А.В. Я також з повагою вас згадую, Олексій Юрійович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Репліка з повагою.

ЖУПАНИН А.В. Да, і репліка з повагою.

Ну, перше, це те, що дасть загалом законопроект, він... ну, і чи будуть інвестори, чи прийдуть трейдери, він синхронізує правила роботи в Україні і в Європейському Союзі, така його логіка, в принципі, об'єднання ринків. І тому, коли інвестор, який зараз працює будь-де в Європейському Союзі і він незалежно від країни, знає які правила в іншій країні, і він відповідно і може оцінювати там необхідність своїх інвестицій або взагалі регуляторний клімат в цій країні, знаючи просто правила, в яких він вже працює. Так само він просто буде переносити цей досвід на Україну після об'єднання ринків. Це так, як прийти в Макдональдс в умовній Австрії і в Києві і вони мають однакову... мають однакове меню, так само і тут повинно бути.

Тому, якщо ми досягнемо цієї мети, тоді інвестор... для інвесторів регуляторне середовище буде зрозумілим і ми сподіваємося, що це буде один з плюсів, чому ці інвестори будуть розглядати інвестиції в Україну, звісно, є військові ризики, там зараз і своїх викликів вистачає, але, ну, об'єднання правил і синхронізація правил, мова іде ж саме про юридичне і синхронізацію правил, технічно ми синхронізовані з Європейським Союзом, тому це важливо.

З приводу, ви сказали, Олексій Юрійович, згадали за конкурси, я не говорив, що вони призвели до корупції. Я не говорив, що це корупційні тарифи і подібного не говорив.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Да, це я.

ЖУПАНИН А.В. Я сказав про те, що ці конкурси були проведені на підставі закону, до речі, конкурси, які ви згадували, які проводив пан Кудрицький, вони проводились не на підставі закону, вони проводились на підставі правил ринку, тому то були зовсім інші конкурси. Конкурси, які зараз ми на рівні закону виводимо із законодавства, це конкурси на нову

генеруючу потужність, які окремо оголошувало Укренерго. І, власне, минулого року, в кінці року, Міністерство енергетики разом з Укренерго, вони вже завершували ці конкурси. Мова йде саме про такі конкурси, вони проводилися в Україні минулого року, в 2025 році, дійсно, там іде компенсація капексу. Але, знову ж таки, якщо ми говоримо про те, що нам потрібно якомога більше генерації, то всі повинні розуміти, що зараз бізнес просто зайти, і навіть незважаючи на те, що у нас там гарні бувають ціни на ринку «на добу наперед», бізнес, і повірте, я спілкувався з бізнес-спільнотою і будучи у відрядженні в Нідерландах і Великобританії, вони дуже скептично ставляться до інвестицій в Україну.

Тому нам потрібно якось цей бізнес залучати, і те, що ми досягли компромісу з європейцями продовжити таку можливість оголошувати оці конкурси, а потім ще на енергодефіцитні регіони, я щиро вважаю, що це для нас перемога. А загалом Європа вважає такий підхід державною допомогою і в них, я наголошую, є окреме взагалі регулювання, яке стосується державної допомоги. Це ні в якому випадку не корупція, це форма державної допомоги, правда, вона регульована.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я ще доповню про конкурси, бо дуже важлива історія з цими конкурсами.

Дивіться, давайте чесно, ми всі розуміємо, що дрони, там ракети, там ті ж самі іскандери, вони долітають на Лівобережну Україну чи в Київ з більшою інтенсивністю, аніж на Західну Україну. І зрозуміло, що чим даліше від лінії фронту, тим аля військові ризики трохи нижчі. І що найбільше стимулює інвесторів? Найбільше стимулює інвесторів, мабуть, вартість обладнання, яке треба купити, якщо воно дешевшає, то тоді можна збудувати, і ціна, по якій можна продавати товар. Відповідно з цього формується окупність проєкту і ARR, дохідність проєкту. І коли в нас вартість обладнання, вона однакова для всієї країни, ти просто купляєш її,

там імпортуєш чи де купляєш, вона однакова, неважливо, де ти проєкт будуєш. І ціна електроенергії вона теж однакова, по всій Україні оптова ціна електроенергії однакова. Тоді природним чином куди, де будуть в більшості інвестори будувати нові об'єкти?

Логічно, що подалі від лінії фронту, це отримується Західна Україна. Але в нас вже зараз є перекоп, що на Західній Україні у нас виникають профіцити, зокрема вдень, а на Лівобережній Україні, на жаль, таких профіцитів немає і ситуація зворотна, там навпаки є потреба в додатковій генерації. Якщо просто це відпустити, тут я, до речі, вже стану на ваші догми, якщо просто це відпустити у вільний ринок, то вільний ринок створить такий перекоп, що на Західній Україні будуть...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Догми, догми. Це ви мене трошки хочете образити?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Ладно, я не чіпляюся.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте інше слово, там на ваші погляди.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Тези.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тези, да.

Вільний ринок тут ситуацію виправити не зможе. Тому що якщо буде так от у вільному ринку, всі підуть будуватися в Західну Україну, набудують там, там будуть величезні надлишки і профіцити, а Лівобережна Україна буде мати величезні дефіцити. От що зробить вільний ринок, якщо він буде просто вільний.

Тому нам треба, щоб світло було скрізь і в Києві, і на Лівобережній. Чому я це все розкакую? Конкурси... Ми розраховуємо на те, що Укренерго і

Міненерго будуть ті конкурси проводити саме там, куди просто так інвестор не йде, і саме там, де ця генерація потрібна. Тому що конкурси можна зробити з прив'язкою до якоїсь територіальності, до якогось регіону. Він скаже: давайте я роблю конкурси, але ці конкурси мають бути там Київська, Черкаська, Кіровоградська області. І тоді там буде з'являтися ця генерація. Ось чому важливо, щоб держава направляла і якось організовувала будівництво генерацій саме там, де воно потрібно.

Тому я вважаю, що питання конкурсів у цьому законопроекті воно реально важливе, тому що інакше просто в ринку не з'явиться в нас нова генеруюча потужність там, де ближче до лінії фронту, а з'явиться в Львівській чи Закарпатській областях лише.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Я репліку маленьку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Розумієте мою логіку? З логікою моєю згодні?

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дивіться, я репліку. Я погоджуюсь з вашою, в даному випадку ви маєте сенс як лібертаріанець і прихильник того, щоб держави було якомога менше. Я теж лібертаріанець, але поміркований. Дивіться, якщо держава, по суті, через державну компанію «Укренерго» гарантує оцей стабільний платіж і ще й з ціною на газ спеціальною від державної компанії «Нафтогаз» давала до останнього моменту преференцію таку, то я не розумію, чому ця держава не могла через державного оператора як державний якийсь оператор побудувати цю генерацію самотужки. Нічого складного тут не було. Розумієте? І наші чудові менахери, які там хочуть отримувати великі гроші, могли це продемонструвати і побудувати, бо це державна підтримка. І чому вона дається приватним операторам в цій ситуації, я до кінця не розумію. Це моя позиція.

А теоретично, да, ви маєте свій сенс, я маю свій сенс.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, гіпотеза була така, я думаю, що ця гіпотеза правдива, що 30-40 чи 50 приватних компаній за певний відносно короткий проміжок часу зможуть збудувати генерації більше ніж одна або дві державні компанії.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Ну, дай боже.

ГОЛОВУЮЧИЙ. В силу того, що там більше бюрократії, більше регулювання і більше там правових обмежень, ризиків там і так далі. Тому чим більше компаній будує, тим краще. Але державні компанії також можуть прийти на цей аукціон, запропонувати найкращу ціну, виграти і збудувати...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Чомусь не йдуть, да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ідуть. Тільки вони минулого разу заповнили коряву заявку, і в них заявка була дорожче, до речі. Укрнафта була на цьому конкурсі. Тільки заявка...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Я знаю. Ну, якась комедійна ситуація, що Укрнафта не змогла заявку...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, там технічно, може, помилились. Але суть не в тому, навіть якщо помилку в сторону, їхня заявка Укрнафти була дорожчою, ані ж там десяти інших компаній. Тобто інші компанії готові були дешевше збудувати ніж Укрнафта. Ну, це ж добре для споживача, коли вибирають з дешевших, а не з дорожчих.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Якщо ринок справжній, то добре. Якщо ринку немає, то все рівно ціни злетять.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А лише хочу звернути увагу, про це говорити може побільше, щоб ця думка ішла...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Все. Добре. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Щоб у нас будувалася генерація там, де дефіцит, потрібні якісь спеціальні дії, що просто ринок буде створювати будівництво на Правобережній Україні, на Західній Україні.

Юффе Юлій Якович і Вікторія Олександрівна Гриб, і потім, може, вже будемо переходити до прийняття рішення.

Юлій Якович, бачу, у вас рука піднята.

ЮФФЕ Ю.Я. Перше. Я підтримую цей законопроект. Це перше.

А друге. Олексій Юрійович згадав про ціну на газ, я прочитав Постанову номер 403 уряду. З одного боку, на прифронтових територіях вони пропонують, тобто приймають рішення про те, що нові ті, що побудовані, енергопостачальники, які з 1 грудня минулого року, їм залишається ціна, а старим – ні. Хтось зробив аналіз, як це вплине, виживуть чи ті, хто, бо вони теж постраждали, коли бомбили і так далі? Значить, хтось, уряд робив аналіз, чи ні? Може, запросити нам комітету...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Обов'язково, я підтримую обома руками, Юлій Якович. Обома руками, негайно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте задамо це питання.

ЮФФЕ Ю.Я. Як це вплине?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте задамо таке питання, подумаємо формат, чи, можливо, запитаємо. У нас зараз є Міністерство енергетики, ми це питання...

ІОФФЕ Ю.Я. Да, як це вплине? Я про прифронтові території кажу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я зрозумів.

Юлій Якович, у мене пропозиція. Ми зараз це питання відправляємо, значить, віртуально відправляємо по онлайн в Міністерство енергетики, щоб Міністерство енергетики підготувало відповідь. І в нас, сподіваюсь, що на наступному тижні буде можливість якось побачитися, і на наступному тижні ми сподіваємося отримати відповідь. Щоб ми зараз не уходили трошки в сторону дискусії, але питання... Артем Леонідович, прохання це питання зафіксувати. Добре?

ІОФФЕ Ю.Я. Добре.

НЕКРАСОВ А.Л. Спасибі, Андрій Михайлович. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все. Є.

Вікторія Олександрівна, прошу, у вас рука.

ГРИБ В.О. Я б хотіла репліку на слова пана Андрія Жупанина з приводу того, що для інвесторів зараз будуть зрозумілі правила гри і вони будуть заходити. Ну, на превеликий жаль, я хочу згадати той кейс, який у нас був, хоча він не до ринку електроенергії, там паливний ринок з компанією Shell як дія Антимонопольного комітету, взагалі зруйнували репутацію України, як країни, в яку можна інвестувати. Так само, якщо... я пам'ятаю, Андрій Михайлович, ви сказали, що це окрема дискусія і нам потрібно буде з цим працювати, але жодні закони не допоможуть, якщо у нас будуть продовжуватися такі випадки.

І, до речі, для того, щоб все ж таки забезпечити енергетичну безпеку, нам треба дивитися вже на такі регіональні осередки. Бо централізована

система – це дуже добре, але ми ж розуміємо ті виклики, які зараз є в сучасному світі, особливо виклики війни, повинні приводити нас до того, що у нас треба будувати генерацію, яка буде регіональна. І якщо будувати цю регіональну генерацію, то там необхідно буде і мати такі умови якісь, мотивацію для інвесторів, щоб вони заходили...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Конкурси.

ГРИБ В.О. ...і щоб саме там була генерація. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Конкурси, конкурси на нову генеруючу потужність. Правильно?

ГРИБ В.О. Конкурси. Абсолютно вірно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Повністю вас підтримую. Це правильні кроки. Спасибі вам. Дякую, Вікторія Олександрівна.

Давайте будемо голосувати. Обговорили законопроект, ризики розуміємо, розуміємо, що у нас і учасники ринку... Що, Андрій Вікторович?

ЖУПАНИН А.В. Я говорю одне, чую зовсім інше. Вікторія Олександрівна, я, по-перше, не сказав про те, що до нас прийдуть інвестори, я сказав про те, що вони можуть прийти і можуть краще розглядати, краще оцінювати свої шанси на те, щоб інвестувати в цю країну.

А, по-друге, ви сказали, що ми руйнуємо свою репутацію. Вікторія Олександрівна, ми з вами, і я, і ви, голосували за зниження, я щойно перевірів, за зниження «зеленого» тарифу. Такими самими своїми діями ми інколи руйнуємо репутацію цієї держави як надійного інвестора.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Секундочку, секундочку...

ЖУПАНИН А.В. Це, звісно, дуже класно...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Смілива заява, смілива.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій Вікторович, давайте розбиратися. Дуже коротко. Репліка дуже коротка. Дивіться, зниженням було якесь знову-таки... А, до речі, я, по-моєму, не голосував тоді. А я, може, не голосував. А, може, голосував, я не пам'ятаю. Суть в тому, дивіться, «зелений» тариф, було з ним трошки навантаження непрості, було якесь... Голосував теж, да?

І все-таки більшість учасників ринку це сприйняли нормально, до речі, продовжували в Україну інвестувати. Наприклад, та сама Elementum Energy. Вони далі інвестують в Україну вітер, і багато компаній інвестує. А якісь компанії, чи якась компанія, пішла в Стокгольмський арбітраж. Так от ця якась компанія програла Стокгольмський арбітраж, де арбітраж сказав, що Україна поступила нормально, цивілізовано, претензій нема, штрафів для України нема, нічого немає. Так що це рішення не зруйнувало клімат, Стокгольмський арбітраж це підтвердив навіть формально. Тому все нормально, рухаємося далі, і я впевнений, що клімат і тут ми не руйнуємо, а, можливо, трошки його покращимо.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Я в додаток. Депутати дев'ятої каденції, це той випадок, коли депутати дев'ятої каденції виправили помилку, створену депутатами восьмої каденції. Тому ніякої трагедії тут точно не було, повірте мені, абсолютно не було.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Юрійович, я за єдність, бо в нас в залі є депутати і восьмої, і дев'ятої, і нам потрібні голоси всі.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Та ми всі помилялися і помиляємося, в тому трагедії немає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тут я згоден.

ГРИБ В.О. А я ще за народ України. І, Андрію, в даному випадку ми все ж таки захищали ще і народ.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сто процентів. Ми завжди за народ.

ГРИБ В.О. Тобто сплачувати ті всі величезні тарифи для них було дуже важко.

ЖУПАНИН А.В. Я можу любую позицію обґрунтувати, Вікторія Олександрівна. 10 – за, 10 – проти. Давайте припинимо цю дискусію і проголосуємо за законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, дійсно, давайте по суті, законопроект нормальний, збалансований. Дійсно, там були якісь пропозиції від учасників ринку.

Я розумію, десь Олексій Юрійович правий, треба визнати, що, мабуть, пропозицій від учасників ринку, там від виробників, продавців електроенергії завжди більше. Тому я іноді спеціально навіть, розуміючи, що є певний дисбаланс, я спеціально іноді трошки озвучую позицію, а як би зі сторони споживача було справедливо. Я спеціально це роблю не тому, що я на якійсь стороні, для того, щоб зберегти оцей баланс, що має бути, лунати якась протилежна позиція, і тоді виходить збалансоване рішення.

І у нас є позиції, по яких ми прийняли там чийсь пропозиції, є по яких не прийняли. Ми зробили одну сесію РДН, яка буде одна велика ліквідна конкурентна сесія, я думаю, це плюс для ліквідності конкуренції на ринку. Тому у нас є в цьому законі, на мою думку, збалансованість. Все-таки не даремно рік часу люди над цим, дійсно, активно і глибоко, і професійно

працювали. Тому всім ще раз дякую за роботу. Давайте тоді перейдемо до голосування по цьому законопроекті.

Включити на підставі статті 15 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» до таблиці окремим голосуванням комітетські правки номер 1357 і 1358.

Бондар Михайло Леонтійович.

БОНДАР М.Л. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Волинець Михайло Якович.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Герус – за.

Горобець Олександр Сергійович.

ГОРОБЕЦЬ О.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гриб Вікторія Олександрівна.

ГРИБ В.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Жупанин Андрій Вікторович.

ЖУПАНИН А.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іоффе Юлій Якович.

ІОФФЕ Ю.Я. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Камельчук Юрій Олександрович.

Кісільов Ігор Петрович.

Кіт Андрій Богданович.

Козир Сергій В'ячеславович.

Костюх Анатолій Вячеславович.

КОСТЮХ А.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Красов Олексій Ігорович.

КРАСОВ О.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кучеренко Олексій Юрійович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мулик Роман Миронович.

МУЛИК Р.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нагорняк Сергій Володимирович.

НАГОРНЯК С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пивоваров Євген Павлович.

ПИВОВАРОВ Є.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Семінський Олег Валерійович.

Скороход Анна Костянтинівна.

СКОРОХОД А.К. Утрималась.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Совсун Інна Романівна.

СОВСУН І.Р. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хлапук Максим Миколайович.

ХЛАПУК М.М. Хлапук - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шаповалов Юрій Анатолійович.

ШАПОВАЛОВ Ю.А. Шаповалов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юнаков Іван Сергійович.

ЮНАКОВ І.С. Підтримую.

СЕМІНСЬКИЙ О.В. Перепрошую, Семінський – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Семінський Олег Валерійович – за. Є.

Юрченко Олександр Миколайович.

ЮРЧЕНКО О.М. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. За. Дякую. Олександр Миколайович до нас аж з Брюсселя включається?

КОЗИР С.В. Андрій Михайлович, і Козир – за. Зарахуйте мій голос, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Козир Сергій В'ячеславович – теж за. Є.

Дякую. Маємо...

ЮРЧЕНКО О.М. Ні, зі Страсбурга.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зі Страсбурга. У нас є 18 голосів з України і 1 голос зі Страсбурга, тому 19 – за.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Почуємо кожного.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 19 – за. Рішення прийнято. Добре. Дякую.

Тоді другий законопроект. Це проект Закону про... *(Шум у залі)* Ой, вибачте.

За результатами обговорення прийняти рішення, голосування наступне: підтримати редакцію законопроекту 12087-д, що викладена у правій колонці порівняльної таблиці, запропоновану до розгляду комітетом з урахуванням результатів обговорення і редакційним врахування включених відповідно до статті 15 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» комітетських правок номер: 1357 і 1358.

Рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду у другому читанні проекту Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо імплементації норм європейського права з інтеграції енергетичних ринків, підвищення безпеки постачання та конкурентоспроможності у сфері енергетики (реєстраційний номер 12087-д) прийняти у другому читанні та в цілому як закон з необхідними техніко-юридичними поправками.

Доручити секретаріату комітету провести узгодження тексту правої колонки порівняльної таблиці відповідно до результатів обговорення та голосування. Ставлю на голосування.

Бондар Михайло Леонтійович.

БОНДАР М.Л. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Волинець Михайло Якович. Волинець Михайло Якович.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Волинець – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Герус – за.

Горобець Олександр Сергійович.

ГОРОБЕЦЬ О.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гриб Вікторія Олександрівна.

ГРИБ В.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Жупанин Андрій Вікторович.

ЖУПАНИН А.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іоффе Юлій Якович.

ІОФФЕ Ю.Я. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Камельчук Юрій Олександрович.

Кісільов Ігор Петрович.

Кіт Андрій Богданович.

Козир Сергій Вячеславович.

КОЗИР С.В. Козир – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костюх Анатолій Вячеславович.

КОСТЮХ А.В. Костюх – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є.

Красов Олексій Ігорович.

КРАСОВ О.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кучеренко Олексій Юрійович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мулик Роман Миронович.

МУЛИК Р.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нагорняк Сергій Володимирович.

НАГОРНЯК С.В. Нагорняк – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пивоваров Євген Павлович.

ПИВОВАРОВ Є.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Семінський Олег Валерійович.

СЕМІНСЬКИЙ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скороход Анна Костянтинівна.

Совсун Інна Романівна.

СОВСУН І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хлапук Максим Миколайович.

ХЛАПУК М.М. Хлапук – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шаповалов Юрій Анатолійович.

ШАПОВАЛО Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юнаков Іван Сергійович.

ЮНАКОВ І.С. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І Страсбург на зв'язку ще?

ЮРЧЕНКО О.М. На зв'язку, на зв'язку. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрченко Олександр Миколайович – за.

Дякую вам, Олександр Миколайович, що ви навіть у відрядження включаєтесь на засідання комітету.

ЮРЧЕНКО О.М. Депутати всіх скликань, об'єднуйтеся заради України.

СЕМІНСЬКИЙ О.В. Перепрошую, Андрій Михайлович, Семінський – за. Почули? Бо інтернет поганий.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, Семінський – за, Семінський – за.

СЕМІНСЬКИЙ О.В. Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Почули кожного.

19 – за. Рішення прийнято.

Друге питання порядку денного – це проєкт Закону про внесення змін до деяких законів України щодо імплементації законодавства Європейського Союзу в сфері відновлюваних джерел енергії (номер 14271), автор – Кабінет Міністрів України.

Артем Леонідович, можливо, коротко презентуйте законопроєкт? Я розумію, що це переклад директив. Ми з вами домовлялися, що до другого читання його трошки доопрацює, там якщо є якісь питання, щоб зняти, там підчистити, але загалом перепроверили, дійсно, це перекладена директива. Але розкажіть, може, два слова про цей законопроєкт.

НЕКРАСОВ А.Л. Дякую, Андрій Михайлович.

Доброго дня ще раз, шановні народні депутати. Проєкт закону розроблено з метою забезпечення виконання зобов'язань України як сторони Договору про заснування Енергетичного Співтовариства та імплементації законодавства ЄС в частині проведення національної нормативно-правової бази у сфері ВДЕ у відповідність до вимог європейського законодавства, в тому числі і Директиви ЄС 2018/2001 на виконання пункту *(нерозбірливо)* Плану України та ряду інших національних планів.

Проектом закону передбачається імплементація положень законодавства ЄС у сфері відновлюваних джерел електричної енергії. За результатом прийняття цього проекту закону стан виконання Україною зобов'язань з Договору про заснування Енергетичного Співтовариства та Угоди про асоціацію України з ЄС, а також імплементацією європейського законодавства у сфері ВДЕ в рамках підготовки України до вступу в ЄС.

По відпрацюванню цього законопроект з профільними комітетами ВРУ.

Комітет Верховної Ради з питань екологічної політики та природокористування ухвалив висновок від 27.01.2026 року та прийняв рішення рекомендувати Комітету з питань енергетики внести на розгляд Верховної Ради України пропозицію про прийняття за основу законопроект з урахуванням зауважень комітету, викладених в мотивувальній частині.

Комітет Верховної Ради з питань інтеграції України до Європейського Союзу ухвалив висновок від 06.02.2026 року щодо положень проекту закону, які не суперечать міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції та праву ЄС та водночас потребує доопрацювання з урахуванням рекомендацій Секретаріату Енергетичного Співтовариства.

Міністерство провело консультації з Енергетичним Співтовариством, направило законопроект офіційним листом. Секретаріат листом від 14.05 надав звіт з оцінки проекту акта, результати якого були повністю враховані при доопрацюванні проекту акта і надіслані до центральних органів влади на погодження.

Крім того, допрацьований проект акта листом Міненерго від 04.09 був повторно надісланий до Секретаріату на розгляд. У відповідь Секретаріат в своїм листом повторно визначив позицію, в якій зазначив про відповідність положення законопроект і надав... зазначив ще раз необхідність удосконалення окремих положень.

При поданні законопроекту до КМУ більша частина коментарів Секретаріату була врахована щодо отриманої (*нерозбірливо*) позиції, оскільки вони повторюють пропозиції деяких заінтересованих осіб.

Висновок. Оскільки законопроект 14271 є терміновим, ми пропонуємо підтримати його для прийняття в першому читанні за основу та опрацювати на базі профільного комітету запропоновані Секретаріатом Енергетичного Співтовариства правки та, безумовно, з пропозиціями і зауваженнями Комітету з питань екологічної політики та природокористуванням між першим та другим читанням за погодженням із заінтересованими сторонами.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Артем Леонідович.

Іванна Орестівна Климпуш-Цинцадзе на зв'язку. Прошу, Іванна Орестівна, я знаю, що у вас були коментарі, вам слово.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Дякую, пане Андрію.

Я хотіла відразу звернути увагу на те, що сказав пан Артем. Насправді в нас є інший оновлений висновок комітету. І я просила би якраз звернути увагу членів комітету при доопрацюванні цього законопроекту на оновлений висновок, який був на заміну цього, який був щойно процитований, ухвалений. І в цьому висновку ми вважаємо, що цей законопроект потребує доопрацювання в трьох царинах: з врахуванням рекомендацій Секретаріату Енергетичного Співтовариства, які, я сподіваюся, є в комітеті; додаткове необхідне погодження з Європейською Комісією відповідно до додатку, до Угоди про асоціацію 27-го; а також необхідно врахувати положення Директиви 2018/2001 щодо вимог до планів, що визначають зони прискореного розвитку відновлюваних джерел енергії.

На що я хотіла б звернути увагу? Дійсно, цей законопроект переважно приводить у відповідність до термінології... наше законодавство до європейської термінології. І це було б все гаразд, якби в законопроекті не

забули прописати ті речі, які стосуються Директиви оселищної, а саме: необхідність проведення... стаття 6.3 Директиви 92/43ЄС, Оселищна директива так звана, та щодо територій мережі Natura 2000. Там ідеться про те, що потрібно робити не тільки стратегічну екологічну оцінку, а й погоджувати, прораховувати, представляти, обговорювати плани або проєкти, або програми, які будуть стосуватися енергетики, а йдеться про те, що вони мають бути оцінені відповідно, чи вони завдадуть шкоди цілісності природоохоронних територій, чи ні. От цього механізму в законопроєкті немає. Тому потрібно прямо закріпити таку норму, проведення такої оцінки для планів і програм у сфері відновлення енергетики у цьому законопроєкті. Це важливо.

І також хотіла би звернути увагу, що безпосередньо Угода про асоціацію з Європейським Союзом, статті саме 290... до 293-ї, вони визначають якраз ключові підходи до поєднання економічного розвитку і охорони довкілля. І там йдеться про дві важливі речі, які не до кінця враховані, на жаль, цим законопроєктом, що забезпечення високого рівня довкілля повинно йти одночасно з розвитком економіки в тому числі і енергетики. І нам необхідно як державі, ми взяли на себе зобов'язання, утримуватися від знищення екологічних стандартів, для того щоб стимулювати інвестиції чи для проведення господарської діяльності.

Тому, я сподіваюся, що саме ці речі будуть максимально опрацьовані, враховані. Ми готові так само з нашими фахівцями підключитися як комітет. І тільки за умови ось такого доопрацювання, а також врахування позиції європейського Енергетичного Співтовариства і отримання позиції Європейської комісії варто би було вже його ухвалювати потім в цілому.

До речі, так само я зверталася до Європейської комісії з тим, щоб на ті законопроєкти, які зараз є в цьому там переліку пріоритетних щодо Плану України, щоб Європейська комісія була готова надати швидко свої оцінки. І я так розумію, що така готовність співпрацювати з Верховною Радою України

є. Тому прошу там з нашою допомогою або напряду скористатися такою можливістю.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі вам за коментар.

Дивіться, що я пропоную. Я пропоную, ми домовляємося відразу, що ми його до другого читання доопрацьовуємо, і це не буде якесь технічне доопрацювання, там що дві правки там щось подали, поправили, а це реально подивимось по суті. І мені важко сходу відреагувати на те, що було озвучено зараз, бо треба прочитати, проаналізувати. Але я чув раніше від Івонни Орестівни, у неї були якісь запитання чи, може, застереження по тому, що там згадується щось про вітрову електростанцію, що там комплекс група електричних установок, устаткування споруди і, можливо, там воно може якось трактуватися. Коротше, я визначення, що вітрова електростанція – це група вітрових електричних установок, або окремо вітрова установка, устаткування і споруди, розташовані на певній території, які функціонально пов'язані між собою, становлять єдиний комплекс, призначений для виробництва кінетичної енергії вітру в електричну енергію. Я це пропоную, щоб ми зразу домовились, що ми до другого читання ми це видалимо, щоб не було у нас цих якихось побоювань, що це робиться спеціально для якогось вітру. Якщо такі побоювання є, бо я раніше чув коментар, власне, що вітрова електростанція, що вона нібито розбивається на якісь там окремо фундамент, окремо щось і там якось по-іншому проходять процедури.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Вибачте, пане Андрій, нам точно чітко в цьому законопроекті треба прописати, а що таке вітрова електростанція Бо інакше ми отримаємо ситуацію з тим, коли розбивається вітряк на фундамент, окремо на башту, окремо вітряк як окрема споруда і так далі. На сьогодні те, що є в законодавстві, воно повинно бути відображено так само, що два і більше вітряків – це все-таки вітроенергостанція, яка потребує оцієї

і стратегічної екологічної оцінки, оцінки впливу на довкілля відповідно до того, що ми вже подали Європейському Союзу як виконані наші зобов'язання в рамках ухвалених рішень про раніше ще попереднім скликанням Верховної Ради України щодо запровадження оцінки впливу на довкілля і щодо запровадження стратегічної екологічної оцінки. І нам точно не потрібно зменшити ці речі. Тому просто нам треба буде дуже уважно відпрацювати всю цю термінологію для того, щоби не допустити різночитань і маніпуляцій, і, власне, порушення наших євроінтеграційних зобов'язань і поза тим стратегічних наших інтересів стосовно окремих природоохоронних територій, які на сьогодні руйнуються, на жаль.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі.

Я підтримую, щоб ми повичитували цю всю термінологію до другого читання, можливо, там є щось зайве прибрати. Але, разом з тим, я теж наперед скажу, що наш основний фокус був притриматися перекладу цієї директиви. Тому що якщо далі зайти в суть, в екологічні питання, все-таки є екологічний комітет для екологічних питань. Ви мене зрозумійте, я голова енергетичного комітету і я розумію, що є локальні проблеми екологічні в якомусь регіоні, але у нас є і великі регіональні чи навіть іноді, може, національні проблеми з енергетикою, нам треба знайти якийсь розумний баланс.

І моя пропозиція, ми до другого читання, домовляємося, доопрацьовуємо. Але моя пропозиція, щоб ми були... дотримувалися цього перекладу директиви, регламенту, а ті питання, які є по суті, то щоб ми їх подивилися, чиї предмети відання І той комітет, чиї це предмети відання, щоб він їх правильно врегулював, як це має бути відповідно до європейських правил, відповідно до справедливості. Але точно до другого читання нам треба нормально доопрацювати, і, сподіваюся, що ви також доєднаєтеся до опрацювання до другого читання.

Бачу, ще Олексій Юрійович Кучеренко.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую.

Андрій Михайлович, Іванна Орестівна, я, дійсно, погоджуюся з тим, що колега з євроінтеграційного комітету, голова, запропонувала. Наскільки я розумію, суть її пропозиції організаційно полягає в тому, що остаточну версію перед другим читанням треба узгодити з відповідними європейськими інституціями, щоб, по суті, вони підтвердили, що ми автентично за смислом, за логікою переклали або транспонували їх законодавство на наше. Це цілком слухна пропозиція, бо суттю цього законопроекту саме і є повна адаптація нашої термінології до їх термінології. Тому я цю пропозицію на друге читання підтримаю, обов'язково зробити таку звірку, офіційну формальну звірку з європейськими інституціями.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Супер. Я теж таке підтримую. Бо навіть іноді це може нам допомогти, коли у нас будуть якісь дискусії, ми скажемо, давайте так, яка буде позиція там Energy Community, оця позиція нас розсудить, якщо раптом у нас будуть якісь дискусії. Тому я, це прекрасна ідея, я її повністю підтримую, щоби редакцію другого читання почитали наші європейські партнери і дали свій коментар, там позитивний чи негативний, чи щось треба поправити. Я підтримую цю пропозицію і Іванни Орестівни, і вашу.

Добре, давайте тоді, це в нас перше читання, давайте тоді перейдемо до голосування, якщо більше коментарів немає.

Значить, пропоную за результатами обговорення прийняти рішення. Рекомендувати Верховній Раді законопроект про внесення змін до деяких законів України щодо імплементації законодавства Європейського Союзу у сфері відновлюваних джерел енергії (реєстраційний номер 14271) прийняти у першому читанні за основу. Ну, це означає з подальшим доопрацюванням, з правками до другого читання буде.

Хто – за відповідне рішення?

Михайло Леонтійович.

БОНДАР М.Л. Плюс попри те, що Іванна Орестівна казала, що є зауваження, я думаю, на фракції будемо доповідати, я зі своєї сторони як член Комітету енергетичного, вона зі своєї сторони. Але надіємося на те, що, пане Андрій, сказали ви, що до другого читання буде це все врегульовано. Тому я підтримую з подальшим доопрацюванням і врегулюванням всіх тих спірних питань.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Дякую.

Волинець Михайло Якович.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Волинець – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Герус – за.

Горобець Олександр Сергійович.

ГОРОБЕЦЬ О.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гриб Вікторія Олександрівна.

ГРИБ В.О. Гриб – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Жупанин Андрій Вікторович.

ЖУПАНИН А.В. Андрій Вікторович – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іоффе Юлій Якович.

ІОФФЕ Ю.Я. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Камельчук Юрій Олександрович.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Камельчук – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кісільов Ігор Петрович.

Кіт Андрій Богданович.

Козир Сергій В'ячеславович. Козир Сергій В'ячеславович.

Костюх Анатолій Вячеславович.

КОСТЮХ А.В. Костюх – за. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Красов Олексій Ігорьович. Красов Олексій Ігорьович.

Кучеренко Олексій Юрійович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Кучеренко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мулик Роман Миронович.

МУЛИК Р.М. Мулик – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нагорняк Сергій Володимирович.

НАГОРНЯК С.В. Нагорняк – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пивоваров Євген Павлович.

ПИВОВАРОВ Є.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Семінський Олег Валерійович.

СЕМІНСЬКИЙ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скороход Анна Костянтинівна. Скороход Анна Костянтинівна.

Совсун Інна Романівна.

СОВСУН І.Р. За – в першому читанні, потім будемо доопрацьовувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хлапук Максим Миколайович.

ХЛАПУК М.М. Хлапук – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шаповалов Юрій Анатолійович.

ШАПОВАЛОВ Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юнаков Іван Сергійович. Юнаков Іван Сергійович.
І Юрченко Олександр Миколайович.

ЮНАКОВ І.С. Юнаков – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юнаков – за. Є.

18 – за. Рішення прийнято.

Дякую. Сподіваюсь, що проголосуємо в першому читанні і далі доопрацюємо до другого.

І третє питання у нас – це розділ «Різне». Давайте його почнемо з голосування. Якщо можна, Олег, представте, яке у нас є кадрове питання.

(Шум у залі) Окей. Добре.

ДУДКІН О.М. Добрий день, члени комітету шановні народні депутати. У нас є наступна пропозиція. Погодити призначення Біленької Надії Олександрівни. Вона є головним консультантом секретаріату комітету, але вона працює, всі наші посади поділені по сім'ях, і вона працює в сім'ї діловодів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А де вона? А, ось.

ДУДКІН О.М. Але вона давно залучена до підготовки засідань комітету, і в нас є вакансія головного консультанта в сім'ї організаційного забезпечення засідань комітету. Там трохи і вищий оклад. Також у Наді дві вищі освіти – юридична і економічна. Вона працювала в Міненерго, вона працювала в Держстаті. І це може бути сходиною це призначення до наступних призначень у нашому секретаріаті.

Тому прошу погодити її призначення на посаду головного консультанта в класифікаційному коді посад 18-7-1.1 на час воєнного стану, але на строк не більше ніж 12 місяців з дня його припинення із встановленням випробування на шість місяців. І відповідно звернутись до Керівника Апарату з даною пропозицією.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А у нас прямо сім'ї?

ДУДКІН О.М. Да, у нас три сім'ї: нормативна сім'я, організація засідань комітетів...

ГОЛОВУЮЧИЙ. То єсть Надії треба буде залишити теперішню сім'ю, покинути її.

ДУДКІН О.М. Вона буде звільнена.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І доєднатись до нової сім'ї.

ДУДКІН О.М. Да, вона напише заяву про звільнення з цієї сім'ї і працевлаштування в новій.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Пан Олег, це ваша новація, чи це така європейська практика, чи самі додумались?

ДУДКІН О.М. Це у нас з 1 квітня минулого року ця реформа запроваджена. Це Кабінет Міністрів її...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, це не шведська сім'я, це...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. А, це реформа, да? Це реформа.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це не шведська сім'я, це такі професійні сім'ї.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Потужна реформа.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, вже як є.

Я пропоную тоді підтримати, бо нова сім'я чекає Надію. Пропоную підтримати пропозицію керівника секретаріату Дудкіна Олега щодо призначення на посаду головного консультанта секретаріату комітету, класифікаційний код номер 18-7-1.1 Біленької Надії Олександрівни відповідно до законодавства, але на строк не більше 12 місяців з дня припинення чи скасування воєнного стану із встановленням випробування строком 6 місяців, і звернутися з відповідним поданням до Керівника Апарату Верховної Ради.

Бондар Михайло Леонтійович.

БОНДАР М.Л. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Волинець Михайло Якович.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Волинець – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Герус – за.

Горобець Олександр Сергійович.

ГОРОБЕЦЬ О.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гриб Вікторія Олександрівна.

ГРИБ В.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Жупанин Андрій Вікторович.

ЖУПАНИН А.В. За. Але в мене таке візіонерське питання, що члени сім'ї потім одружаться, ми й шлюб будемо посвідчувати?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Без дозволу комітету не мають права.

Юффе Юлій Якович.

ЮФФЕ Ю.Я. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Камельчук Юрій Олександрович.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Камельчук – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кісільов Ігор Петрович.

Кіт Андрій Богданович.

Козир Сергій Вячеславович.

Костюх Анатолій Вячеславович.

КОСТЮХ А.В. Від сім'ї нашого комітету до сім'ї там наступної – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Красов Олексій Ігорович.

Нам ще в кінці голосування коровай треба щоб хтось виніс.

Красов Олексій Ігорович.

Кучеренко Олексій Юрійович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мулик Роман Миронович.

МУЛИК Р.М. Мулик – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нагорняк Сергій Володимирович.

НАГОРНЯК С.В. Нагорняк – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пивоваров Євген Павлович.

ПИВОВАРОВ Є.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Семінський Олег Валерійович.

СЕМІНСЬКИЙ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скороход Анна Костянтинівна.
Совсун Інна Романівна.

СОВСУН І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Інна Романівна, з точки зору гендерної рівності це професійне підвищення жінок в нашому комітеті.

СОВСУН І.Р. За професійною ознакою треба підвищувати. Да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За професійною ознакою, точно.
Хлапук Максим Миколайович.

ХЛАПУК М.М. Хлапук – за.

І хотів би звернути увагу на те, що справді треба звертати увагу. Присяга державного службовця була складена у 2002 році. Це цінні люди, які працюють на державу тривалий час, мають гарний досвід і таких людей точно треба тримати в комітеті і давати можливість професійного розвитку і кар'єри.

Дякую.

КУЧЕРЕНКО О. Ю. Мудріші, ми мудріші.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шаповалов Юрій Анатолійович.

Юнаков Іван Сергійович.

Юрченко Олександр Миколайович.

16 – за. Рішення прийнято.

Так, які у нас є ще питання? Дякую за голосування. Ще питання...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Андрій Михайлович!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бондар Михайло Леонтійович, а тоді Кучеренко Олексій Юрійович.

БОНДАР М.Л. Дякую. Пане Олексію, вибачайте, я тут першим...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Ні-ні, нормально.

БОНДАР М.Л. ...скористувався, що я поряд.

Колеги, у зв'язку з тим, що війна в Ірані привела до зростання цін на нафту, відповідно бензин, солярка, все зросло, дуже багато країн даліше поклали свій погляд на вугільну галузь і роблять все можливе для того, щоб цей ресурс був задіяний в їхніх країнах. І якщо немає можливості добувати на території тої чи іншої країни, явно вони будуть там і закупляти і... щоб мати той енергетичний ресурс.

У зв'язку з тим я звернувся до Міністерства енергетики з питанням, щоб вони дали оцінку тому всьому, що робиться на Львівсько-Волинському вугільному басейні з втручанням приватних структур, впливу на державні шахти, розкрадання вугілля, схематози, які там існують. І тому хочу, вже отримавши відповідь, зібрати підкомітет і доповісти і на комітеті, і на підкомітеті, що з цього відбувається. Я думаю, що багато хто з вас вже бачив про взяття як би правоохоронними органами одного з помічників народного депутата, а депутат є членом нашого комітету, на Львівщині по розкраданню там вугілля, по блокуванню збагачувальної фабрики, яка фактично, коли буде блокована, не дасть можливості працювати шахтам, тому що ця вугільна продукція буде не конкурентоздатною. Тому отримавши відповідь від Міністерства енергетики, я зі своєї сторони доповім про всю ту ситуацію. Але мене дуже вразило, що напередодні цього як би вручення підозри член

нашого комітету якраз так буро, яро там з трибуни захищав шахтарів. А виявилось в кінцевому результаті, що йдуть розкрадання вугільної продукції, а відповідно ця вугільна продукція не продається, не декларується, зароблені гроші, які мали б виплачуватися шахтарям як заробітна платня, отут якраз і є питання.

Тому я десь не полінився, подивився, які там зараз про цього народного депутата йдуть коментарі. І виявилось, що в той час, коли шахтарі не мають там виплат з заробітної платні, він оформляє «порше» на свого іншого народного депутата з того ж самого... помічника, який бере той «порше» в лізинг на себе, але катається він тут. І я, дійсно, підтверджую, бо я бачив його на тому «порше» тут біля Верховної Ради.

От вам, колеги, як вплив не тільки приватних структур на Львівсько-Волинський басейн вугільний, але й, я так думаю, нечиста рука наших колег сприяє до того, що ця галузь гине, а її дійсно треба підтримувати, і шахтарів, і вугільну галузь в цілому, і енергетичну нашу безпеку. І я нагадаю, що вже треба починати підготовку до нового ОЗП 2026-2027. І вугільна галузь має зайняти основне місце в цьому питанні якраз підготовки.

Дякую, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі.

Давайте...

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Андрій Михайлович, дозвольте? Михайло Волинець.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так-так, я дозволю. *(Шум у залі)* Да, я розумію, ще є предмети відання, там, чи вугілля видобувається, не видобувається, зарплата, чи шахтарям платять, - це наше. А питання, там, декларування, майно, якісь антикорупційні моменти – це вже предмет відання трохи іншого комітету. Можна було б туди піти, теж там представити. Вони хоч би подумали, що з цим даліше робити.

Тому, якщо можна, більше по предметах відання нашого комітету, і щоб менше політики, а більше професійного.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Андрій Михайлович, Михайло Волинець, дозволите?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, прошу.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. А я не бачив листа, Михайле Леонтійовичу, але те, що він наголошує на необхідності зберегти залишки вугільної галузі задля забезпечення енергетичної безпеки держави і збереження кадрів, і всього потенціалу енергетичного, необхідно, дійсно, нам ретельно повернутися до цього питання: відносно впливу «смотрящих» на вугільну галузь. Залишилось у вугільній галузі всього 15 шахт, із них сім – в державній власності. Незрозуміло, навіщо ці «смотрящі» сьогодні присутні своїми впливами, і чи міністерство спроможне саме розібратися, для того щоб правильно скерувати роботу вугільних шахт, розставити кадри, компетентних спеціалістів для того, щоб ганебне явище присутності і впливу «смотрящих», воно раз і накінець було вже відсунуто із нашого життя.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ясно. Михайло Якович, у мене пропозиція, давайте, може, запросимо «смотрящих» на комітет і скажемо: для чого ви як би... для чого ви смотрите, займаєтесь смотрінням за державними шахтами, в чому ваша роль?

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Андрій Михайлович, потім вони скажуть, що ми з ними рахуємося і що вони там десь сиділи з нами за одним столом. Я розумію, що ви пожартували. Є силові структури...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А ми, щоб не бути за одним столом, ми їх онлайн включимо тоді.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Да, є досвідчений міністр...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Може, треба з ними угоду якусь, прозору, укласти, хай вони ефективно управляють цими шахтами нарешті?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Про державно-приватне... про спільну діяльність.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Та безумовно, мафію перемогти, якщо неможливо, то її треба очолити. Ну, що ми 10 років чуємо одну й ту ж саму ...

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Знову Михайло Волинець. Якщо мова йде про інвестиції, то зовсім інша справа. Якщо ми говоримо про одних і тих «смотрящих», які тільки розкрадають, то це не інвестори. Це злодії і це корупціонери.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Давайте шукати інших.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Якович, да, є елементи жарту як би, але є і серйозні речі. Якщо дійсно така інституція, чи як їх назвати, присутня, тут, мабуть, Артем Леонідович, буде питання до міністерства, тому що поставте якихось директорів шахт, які будуть керуватися вами, у вас є профільний заступник міністерства, мається на увазі, по питаннях вугілля. Візьміть це у свої руки, щоб там були ваші люди, які перебувають на офіційних посадах, і на офіційних посадах щоб вони приймали рішення, щоб ті рішення мали якісь, сподіваюсь, позитивні наслідки і вони несли відповідальність. Я просто не знаю, там «смотрящий» / «не смотрящий», тут в нас дійсно профільні люди по цьому, це, ми бачимо, і Михайло Якович зокрема. Тому я навіть не знаю, як прокоментувати. Якщо це має місце, то з цим щось треба робити, мабуть. Правильно, Михайле Яковичу?

ВОЛИНЕЦЬ М.Я.. Так, Андрій Михайлович. Дякую вам за принципову позицію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, Олексій Юрійович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Колеги, якщо вже про вугілля вже мова зайшла, ну, я так розумію, що зараз буде відповідь колеги, але я швидко спробую, щоб...

Дивіться, ці пісня нескінченна про вугільні шахти і «смотрящих», вона порядком вже, ну надоїла, якщо чесно. Я не розумію, як при цій ціні на ринку електроенергії як вона може не покривати повну собівартість вугілля, навіть на неефективних державних шахтах? От я не розумію. Зросла ціна на ринку електроенергії, де вугілля сидить там на ціні теплової енергії, не знаю, на скільки, на 50, 60, 70 відсотків, як вона може не покривати цю паливну складову.

Тому тут, безумовно, давайте ми серйозно з новим міністром, тільки послухаємо не заступника його чергового, оті міністри... заступники мені так само вже надоїли. Хай тоді Денис Анатолійович, запрошуємо його, хай йде зі своїм заступником і нам дає чіткі відповіді: як і коли він наведе порядок у вугільній галузі і що йому для цього потрібно. Заступника не треба окремо слухати без міністра, першого віцепрем'єра. Це моє глибинне переконання. І чому, до речі, не було цього зроблено в попередній каденції, попри цих «смотрящих» від Михайла Яковича і Михайла Леонтійовича ми всю каденцію, шість років, слухаємо.

А тепер я пропоную все ж таки, Андрій Михайлович, моя пропозиція. Спокійно активізувати діяльність комітету. Ніхто з нас контрольної функції не знімав, а я беруся стверджувати, що вона тільки посилюється зараз, це чи не єдине, що в нас лишається на фоні організації процесу. І тому моя пропозиція, окрім вугілля.

Перше. Йдуть плани стійкості. Вартість цих планів стійкості озвучена Прем'єром – 280 мільярдів гривень. Ну, повірте, нам, мабуть, цікаво, як і куди, і хто збирається освоїти ці 280 мільярдів гривень, з різних джерел. Я пропоную розглянути, не поспішати, але розглянути як нам організаційно свою контрольну функцію по цих планах стійкості реалізовувати спокійно, фахово, без політики і так далі, буквально починаючи з наступного тижня. Це перша пропозиція.

Друга. В нас два закони, вони дуже серйозні, повірте мені. Про Регулятора я вже казав, Нацкомісію, і я пропоную на базі комітету організувати круглий стіл, щоби послухати всіх стейкхолдерів, всіх адекватних експертів стосовно бачення, як нам інституціоналізувати Національну комісію. Не тільки на комітеті там вже до другого читання готувати, та ні, давайте послухаємо зовні, що вони думають з цього приводу.

І третє. Я дуже прошу, Андрій Михайлович, так само організувати круглий стіл, я готовий максимально сприяти його проведенню, по законопроекту про центральне теплопостачання. Бо там наворотили такого на перше читання, що воно не те, що не злетить, воно тільки ще більше шкоди наробить. Тому пропоную послухати, що думають представники галузі, ОМС, експерти, фахівці і я, з вашого дозволу, стосовно того, як нам все ж таки центральне це теплопостачання виводити зі штопору. В тому числі і різниця в тарифах, і тарифи, і нафтогазовські проблеми, і так далі, і тому подібне. Я претендую на те, що я і моя команда ми розуміємо, як виводити цю ситуацію. І дуже хотів би доповісти колегам, і подискутувати з ними, послухати їх опанування.

Дякую, Андрій Михайлович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі.

Камельчук Юрій Олександрович і тоді Гриб Вікторія Олександрівна.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Дякую, Андрій Михайлович. Дякую, колеги, що звернули увагу на моє питання, зокрема яке стосується вугільної галузі і мого округу зокрема.

Щодо Дмитра Даренського, якого його колега по АТО не зміг навіть назвати на ім'я, мені шкода. Він був моїм помічником на громадських засадах, оскільки є авторитетним військовим з 2014 року, і склалася ситуація якась на шахті «Надія», де він працював. Слідство розбирається. Суд не відбувся. Тому я прошу поки що не стверджувати, що він... обов'язково винен, тільки суд має право це сказати. Я думаю, що за честі захисту України і нещодавнього переходу його теж в Збройні Сили України, я думаю, що варто дати спочатку час і рішення суду перш ніж звинувачувати. А та компанія, яка розгорнулася в засобах масової інформації з формулюванням, згадуванням саме на неї, розміщує мої фотографії, я розцінюю як спеціальну дискредитацію. Це політизація цього моменту. Якщо винен, в мене позиція завжди незмінна, і я всіх своїх помічників офіційних, на громадських засадах чи на повній попереджав, якщо ви зробите дурницю, це буде ваша особиста відповідальність. Тому якщо винен, значить має бути і буде покараний, якщо ні – значить ні. Прошу не стверджувати на початку.

Що стосується моєї особистої декларації. Дякую, Михайло, за прекрасні фотографії, які розміщалися в телеграм-каналах. Не знаю, можливо, вашим помічникам чи комусь там ще. Думаю, що нема нічого протизаконного в оренді недорогого автомобіля 2017 року, який офіційно задекларований, на відміну від інших деяких колег, які їздять і не декларують ці автомобілі, і немає жодних угод, і не роблять жодних сплат. Але дякую, що звернули на це увагу. В мене прекрасна можливість пояснити цю ситуацію, хто її не розумів.

Тепер до суті вугільної галузі і мого округу зокрема. На жаль, хочу ствердити, що міністри попередні і даний міністр, призначений нами нещодавно, пан Шмигаль, так само, як і заступники попередніх міністрів по вугільній галузі, і теперішні заступники, які, на жаль, не мають відповідного

досвіду, але призначені як відповідальні за ці напрямки, не були жодного разу у Львівсько-Волинському басейні за останні, можливо, років п'ять, а, може, і більше. Я зараз навіть пригадати не можу, коли востаннє вони були. На моє прохання, запрошення від шахтарів, від профспілок і так далі приїжджати на різні підприємства, на різні абсолютно, звертаю увагу, нічого не відбувалося. Пам'ятаєте, можливо, минулого року мої заклики, запрошення також до пана Корзуна, і в цьому році – на жаль, не відбулося. Тому що їм просто соромно і страшно дивитись в очі шахтарів, чий робочі місця вони збираються відібрати.

На даний момент мною озвучена інформація з трибуни Верховної Ради і в засобах масової інформації, вона відповідає тому, що почули і профспілкові лідери ДП «Львіввугілля» і направили відповідний лист з проханням пояснити, що відбувається. Тому що їм обіцяли одну ситуацію, а зараз стверджує Міненерго, що хоче направити всі шахти до Фонду держмайна, який не має досвіду і управлінських кадрів для того, щоб керувати подібним майном.

Більше того, мені зрозуміло, чому не можуть приїхати ні міністри, ні заступники до Львівсько-Волинського басейну, подивитись на результати тієї чи іншої шахти, а приймаються рішення дистанційно. Тому що згідно звіту Діксі Груп, який нещодавно був опублікований в засобах масової інформації, Україна закупила минулого року енергоносіїв на 10 мільярдів доларів, з них вугілля – 9,6 відсотка, приблизно 10 відсотків. Тобто ми можемо стверджувати, що це приблизно 1 мільярд доларів, що приблизно становить нехай в середньому 40 мільярдів гривень. А тепер порівнюємо з державною підтримкою шахт – 2 мільярди гривень, це копійки. Замість того, щоб, умовно, заінвестувати в розвиток державних шахт, лав, 10-ту Нововолинську, яку 30 плюс років запускають, хоча би 4,5 мільярда, ми віддаємо 40 мільярдів гривень за кордон. Це є злочин, я вважаю. Абсолютний злочин, брехня і обман надії шахтарів і нашої вугільної галузі.

Так ми можемо стверджувати те, що зараз Центренерго не працює, блоки не працюють, немає де спалювати великі запаси. Більше року, а, може, навіть ще рік до того, я приходив до міністра енергетики ще попереднього Галущенка і потім його наступниці з проханням пояснити, як буде відбуватися відновлення блоків Центренерго. Жодної адекватної відповіді я не отримав. На сьогодні ми бачимо картину, яка є. Ті блоки, які могли бути відремонтовані і захищені за допомогою ДФТГ і інших засобів (*нерозбірливо*) України, на жаль, не захистилися ні яким чином, ні фізично, ні артилерією відповідною якоюсь чи засобами ППО. Цього не відбулося. Тому ми маємо сьогодні наступну картину, яка є. І виглядає так, що Міністерству енергетики простіше позбутися шахт, в яких вони не розбираються, замість того, щоб найняти людей з ринку і зберегти можливість видобувати вугілля, запаси якого є ще дуже великі.

Шахта «Надія» на даний момент усно повідомлена нам про те, що вона має закритися і скоротити людей до 35 з 300, замість навіть 100, які передбачені по регламенту для отримання відповідної роботи шахт, всього насосного обладнання там і так далі, хоча шахта може ще працювати. Кожна шахта в Львівсько-Волинському басейні може працювати 10 плюс років, окремі шахти – 50 і 100 років.

Є шахти, які залучили приватних інвесторів. Наприклад, шахта «Бужанська». Понад 150 мільйонів гривень туди було вкладено. Я зустрічався з колективом цієї шахти, я зустрічався окремо з колективом «Надії», окремо з директорами і тимчасово виконувачем обов'язків генерального директора ДП «Львіввугілля», а також з Львівською вугільною компанією, колишньою Центральною збагачувальною фабрикою, ЦОФом так званим, як ми його пам'ятаємо. Всі представники всіх колективів занепокоєні цією ситуацією і ставленням Міністерства енергетики. Хвилюються за продовження своєї роботи. Але в той же час готові працювати, якщо будуть замовлення.

Для інформації тих, хто не знає. Аудит після управління попереднім арбітражним керуючим на Львівській вугільній компанії виявив недостачі понад 24,5 тисячі тонн вугілля для компанії ДТЕК, понад 1 200, не пам'ятаю точно, тонн від ДП «Львіввугілля» і 10 тисяч плюс тонн власної продукції на збагачувальній фабриці за керування попередньої арбітражної керуючої. Тому дуже дивно було б побачити прохання від Міненерго направити через ДП «Львіввугілля» і через інші організації прохання до суду відновити попередню арбітражну керуючу, яка призвела до цих шалених просто збитків.

Якщо ви вважаєте, що управління підприємством, в якому є 37 відсотків державної частки, при таких, вибачте за слово, розкладах є нормальним, я вважаю, що ні. Якщо колектив, який зараз зустрівся зі мною, каже, що вони можуть запустити підприємство за 20 днів і готові далі переробляти продукцію ДП «Львіввугілля», зменшувати золу і направляти туди, куди вона буде можлива до направлення, то я вважаю, що їм треба дати шанс це зробити.

Якщо ДП «Львіввугілля» каже, що вони можуть видобувати, але їм треба розблокувати рахунки, а цього, на жаль, не зроблено, і за попередньою інформацією є розуміння, що на ситуацію по Львівській податковій, можливо, повпливав очільник Львівської обласної адміністрації, а також ще один так званий «смотрящий» Орест Кавецький, який вже лобіював своїх людей на ДП «Львіввугілля», після чого тодішньому тимчасово виконувачу обов'язків було відкрито кримінальну справу, в тому числі за зникнення вугілля на складі.

Якщо це стосується також загальної ситуації в регіоні, то закриття шахт, нагадує, може призвести до зникнення прямих 8 тисяч робочих місць. Якщо ми говоримо про членів їхніх сімей, то ми множимо хоча би на 3 – це приблизно 24 тисячі сімей. Якщо ми говоримо про множник приблизно по галузі скільки ще робочих місць паралельно забезпечується, множимо приблизно на 5 – 100 тисяч робочих місць може зникнути в кінці цього

року, якщо міністерство передасть на Фонд держмайна усі ці підприємства і позбавить фактично подальшого фінансування. Вони говорять про те, що вони працюють над тим, щоб розробити законопроект про закриття боргів, але поки що його немає, погодження з Мінфіном і розуміння від Мінфіну, підтримки цієї, немає. Виглядає це на абсолютно сплановане ціленаправлене закриття усіх державних шахт і знищення робочих місць в регіоні, де вугілля може ще добуватися.

Я дякую колезі Михайлу Бондарю за те, що він згадав те, що вугільна галузь зараз у Європі і в інших країнах стає пріоритетом, оскільки проблеми у нас з іншими енергоносіями. Так, це правда, і ми зобов'язані насправді для державної безпеки, енергетичної безпеки зберегти вугільну галузь. Тому я закликаю Михайла Бондаря, мого колегу, дійсно, зібрати терміново підкомітет, запросити всі міністерства, представників усіх підприємств і з'ясувати ситуацію, стратегію далі розвитку вугільної галузі і вимагати збереження підприємств – раз. Збільшення державної програми на розвиток вугільних лав на згаданих підприємствах – два. І провести жорсткий аудит всіх тих підприємств. І звернутися до правоохоронних органів, якщо там будуть знайдені порушення, відповідальні люди мають бути покарані.

І наостанок ще раз зверну увагу, що перед тим, ми з колегами боролися не один рік, і навіть окремі керівники шахт боролися не один рік, з впливом колишнього генерального директора ДП «Львіввугілля» Акімова і його заступника Войценка, які просто десятиліттями висмоктували з вугільної галузі купу грошей і возили чемоданчики. Зараз стало відомо, що попередній т.в.о. генерального директора попросив влаштувати знову цього кримінального авторитета, я по-іншому не назву Войценка, радником на ДП «Львіввугілля», бо нібито він може врятувати якимось чином ситуацію. Нагадаю, що ситуація у 2020 році з їхніми рішеннями обернулася додатково у 200 мільйонів збитків для ДП «Львіввугілля», тому що відвантажували для комерційних компаній, які й так мали перед тим борг і ще тоді додатково 200 мільйонів створило понад 2 місяці заборгованості по зарплаті шахтарів.

Якщо така стратегія управління державними шахтами, якщо така стратегія загибелі вугільної галузі, я думаю, що ми просто будемо мати велике невдоволення шахтарів, які не розуміють, чому до них так ставляться, які не розуміють, куди повернуться їхні колеги, які зараз захищають Україну на фронті, на передовій. Фактично створиться ситуація, що в них не буде робочих місць, не буде робочих місць в їхніх сімей, і статки громади, громад, точніше, в яких знаходяться ці державні вугільні підприємства, будуть мати зменшення бюджетів, відповідно погіршене проживання. Як наслідок, ми побачимо виїзд шахтарів за кордон, як наслідок, ми побачимо зменшення населення на території громад Львівсько-Волинського басейну.

Якщо в цьому полягає економічна стратегія Міністерства енергетики і Кабінету Міністрів загалом, тоді це дуже сумно. Якщо ні, то я закликаю вже понад два місяці Прем'єр-міністерку України Юлію Свириденко зустрітися зі мною, з колегами, з представниками державних вугільних підприємств. Відповіді немає. Я закликаю міністра енергетики зустрітися з представниками вугільних підприємств і зі мною. Відповіді немає.

Тому ще раз дякую, Михайло, за ініціативу проведення підкомітету. Давайте його проведемо і чесно подивимося на всю ситуацію. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі.

В мене тільки прохання, ви розумієте, є ж виступи у Верховній Раді, там і аудиторія більша, і пряма трансляція ширша, на всю країну, тому... Я не проти, ми ж все вислухали, але деякі виступи, які там мають якісь політичні звернення, їх, може, краще робити навіть не на комітеті, а у Верховній Раді, тоді більше розповсюдження такого і поширення...

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Дякую, Андрій Михайлович. Я врахую. Дякую.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Андрій Михайлович, Волинець. Ви анонсували, що Вікторія Гриб буде виступати, чи...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, вона з піднятою рукою...

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Ви будете зараз виступати?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вона вже 30...

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. І я прошу слово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте, може, Вікторія Гриб, вона вже 30 хвилин підняту руку тримає.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Так, так, да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А потім Михайло Якович Волинець. А Михайло Леонтійович, до речі, вже пообіцяв, що буде підкомітет. Тому подумайте, якісь питання можна відразу перенести на засідання підкомітету, який буде скликаний.

Прошу, Вікторія Олександрівна.

ГРИБ В.О. Дякую, Андрій Михайлович.

Колеги, вугільна галузь, дійсно, на сьогоднішній день може бути і рятівником ситуації енергетичної безпеки. Але давайте ми згадаємо також про СВАН, про це питання. До речі, мені здається, тут же не підкомітет, а це питання буде комітету, звернутися, можливо, з листом до Європейської комісії з приводу того, щоб вони враховували форс-мажорні обставини. Форс-мажорні обставини, до речі, зараз будуть і в Європі, не тільки в Україні, тому що ми бачимо, що відбувається з Ормузькою протокою.

Тому, Андрію Михайловичу, давайте подивимося на це питання. Ми можемо його почати опрацьовувати на засіданні підкомітету, який буде

організувати Михайло Леонтійович, тому що для шахтарів це також важливо. Але це важливо для електрогенерації в тому числі, я про теплогенерацію зараз. А там є питання. Європейська Комісія виступає проти. Це перше.

Друге питання в мене. З приводу поранень, які зараз відбуваються на підприємствах «Добропіллявугілля». Я розумію, що вся країна зараз може бути під ударом, але FPV-дрони, які зараз калічать там наших шахтарів, нам потрібно все ж таки подумати і про безпеку, але також про те, яка може бути мотивація для шахтарів, які зараз працюють дійсно на лінії фронту.

У даному випадку хочу привести приклад. Позавчора був поранений шахтар Олександр Бріч, 87-го року народження, в потилицю просто попав цей FPV-дрон, і зараз він знаходиться практично в критичному стані. Я б хотіла зрозуміти, можливо, це питання, Михайло, давайте піднімати, щоб ми розуміли, яка може бути матеріальна допомога в цьому випадку і чи є якась методологія якраз, коли люди працюють практично на лінії фронту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А чи недоречні тут є питання...

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Андрій Михайлович, я можу говорити?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз, зараз, Михайло Якович, секундочку, буквально пів хвилини.

Яка тут мотивація і скільки грошей може бути співмірними з тим, щоб реально працювати на лінії фронту? Може все-таки цивільні професії на лінії фронту якби не мають працювати, їх десь перевести на роботу як мінімум у Павлоград чи на Західну Україну, це, мені здається...

ГРИБ В.О. Андрій Михайлович, я говорю про ситуацію, яка зараз існує, тобто вони працюють там.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це неправильно, щоб прямо на лінії фронту, де йдуть обстріли. Давайте будемо вже не з наслідками, як,.. з наслідками теж треба допомагати, якщо вже таке сталося, але давайте, може, до таких наслідків не доводити і...

ГРИБ В.О. Я ж кажу, треба підняти питання і подивитися, як це працює, що працює, чи є необхідність там працювати на сьогодні. І якщо є, то необхідно все ж таки надавати людям матеріальну допомогу, тому що зараз, по-перше, людина в критичному стані, по-друге, родина просто в шоці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мені здається, життя і здоров'я важливіші, ніж матеріальна допомога, яку там можуть надати. Тому тут краще подумати, куди б можна було перевести, на яку роботу і яке місто, чи яке селище могло б прийняти таких людей для того, щоб вони могли все-таки не перебувати на лінії фронту, а бути трошки в безпечнішому місці, якщо це цивільні люди, якщо це не військові.

ГРИБ В.О. Цивільні люди, так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Окей, зрозуміло.

Прошу, Михайло Якович Волинець.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Михайло Волинець. Андрій Михайлович, дякую, що ви виділили достатньо часу, щоб ми провели зараз уже дискусію попередньо до засідання вугільного підкомітету.

Я наведу приклад, коли в самий критичний період для країни «смотрящі» зіграли дуже негативну роль для нашої держави і для енергетики. Зима, 22-23-й рік: ціна на державне вугілля була 3 тисячі 700, а вугілля, яке постачали з-за кордону, 8 тисяч 900. А на вторинному ринку ціна на вугілля

була від 8-ми до 10 тисяч, це в Україні. «Смотрящі» з Добропіллявугілля-видобуток забирали вугілля по тисячу 700 гривень за тонну, по тисячу 800, а реалізовували його на державній теплоелектростанції за ціною 8-10 тисяч іншим споживачам. Повторювалась така ситуація в 23-му році. Я цифри не буду наводити, а наведу цифри 26-го року поточного.

Ціна на вугілля, видобуте на державних шахтах, 4 тисячі 200, а з-за кордону вугілля завозиться по 4 тисячі 900 плюс транспортні витрати. У нас економіка в свій час будувалася таким чином, там, де шахта, поруч збагачувальна фабрика, поруч теплові електростанції, я не буду зараз їх називати, наприклад, в Західній Україні, і поруч підприємства, які споживають цю електроенергію та населення, туди релокується ціла низка підприємства. Тобто там споживання електроенергії постійно зростає. Нам дуже важливо зберегти зараз вугільну галузь. Після Пасхи шахтарі можуть, дійсно, вдатися до масових акцій протесту з залученням своїх сімей. Я про це добре знаю і знають про це в міністерстві.

Наша увага комітету енергетичного, наша участь народних депутатів, особливо вугільного підкомітету, зараз важлива, і на допомогу Міністерства енергетики, щоб в кінці кінців з цими «смотрящими» розібратися. Ця історія існує десятки років. Долучені силові структури, які «кришують», органи влади, там губернатори чи ще хтось, зміняться губернатори, нові ті, хто «кришує», суди долучені, змінюють арбітражних керуючих, розривають ланцюги в енергетичному постачанні вугілля збагаченню. Тому професійно з цифрами, аргументовано із залученням представників міністерства, Кабінету Міністрів, інших фахівців і спеціалістів, ми маємо розібратися, подивитися уважно на ситуацію. Наш колега Кучеренко довго боровся, наполягав, щоб була розроблена програма розвитку вугільної галузі. Цю програму розробили, а далі на неї ніхто не звертає увагу.

Тому, шановні колеги, дякую, Михайле Леонтійовичу, що підняв питання, Андрію Михайловичу, вам дякую, пані Вікторія і всі інші колеги, які долучилися до дискусії. І також закликаємо вас, як член цього

підкомітету, в подальшому працювати з нами, щоб ми могли більш потужніше вплинути на ситуацію, виправити її кардинально, зберегти робочі місця. Нашу економіку збалансувати в даному плані, особливо в ланцюгу: видобуток вугілля - збагачення вугілля - реалізація вугілля - теплова генерація - інші споживачі, які потребують вугілля. Вся країна має сказати нам спасибі, тому що не будуть вирубуватися ліси, не будуть вирубуватися лісосмуги, а є власний енергетичний ресурс – це вугілля.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Михайло Якович. Дякую.

Тоді ці питання, які сьогодні були озвучені, будуть обговорюватись на підкомітеті, буде запит до міністерства, буде відповідь, цю інформацію можна буде проаналізувати і на підкомітеті вже її обговорити, і визначити якісь проблеми, чи пропозиції щодо того, як можна розв'язувати ці проблеми.

Тоді, колеги, дякую всім за сьогоднішнє засідання комітету. Засідання комітету оголошую закритим. І сподіваюсь, що ми побачимось на наступному тижні.